

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА
БАКАЛАВРА**

**ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
6.010100 ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ**

**НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ
0101 ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА**

**КВАЛІФІКАЦІЯ
3310 ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Підписано до друку 18.11.2005 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Наклад 100 прим. Зам. № 589
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м.Київ, вул. Пирогова, 9
Друкарня НПУ імені М.П. Драгоманова.
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ - 2006

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою Міністерства освіти і науки України

ВНЕСЕНО

Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом Міністерства освіти і науки України
від 22.08.2003 р. № 576

3. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ:

Бондар Володимир Іванович, дійсний член АПН України, доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Шапошнікова Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувача кафедрою педагогіки і методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Каніщенко Антоніна Пантелєймонівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувача кафедрою мови та методики викладання мови в початковій школі Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

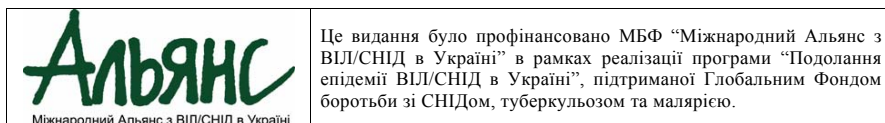
Страшко Станіслав Васильович, кандидат біологічних наук, доцент, завідуючий кафедрою основ медичних знань і охорони здоров'я дітей (валеології) Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Тітова Тетяна Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання.

Гейхман Зоя Леонідівна, заступник директора Київського педагогічного коледжу №3.

5. ЗАГАЛЬНА РЕДАКЦІЯ

академіка АПН України **Бондаря Володимира Івановича**

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки України та Міністерства праці і соціальної політики України.

3. 31. 09	- на основі аналізу результатів спостережень за навколишнім середовищем, використовуючи адекватні методи та методики давати оцінку екологічних та соціальних наслідків випадків та інцидентів.	ПР. О
-----------	--	-------

	діяльності, яка б забезпечувала стабільний розвиток життя на Землі.	
3. 30	Здійснювати екологічний аналіз заходів (або інновацій) у галузі діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності на підставі відомостей щодо змісту заходів (або інновацій) у галузі діяльності використовуючи фахову нормативну, методичну, наукову інформацію за відповідними методиками екологічного аналізу:	
3. 30. 01	- визначити та класифікувати мету заходів (або інновацій);	ЗП. О
3. 30. 02	- визначити адекватність застосованих технологій, обраних методів, форм, засобів тощо досягнення мети;	ЗП. О
3. 30. 03	- визначити зовнішні та внутрішні чинники, що сприяють або не сприяють досягненню мети заходів;	ЗП. О
3. 30. 04	- прогнозувати ступінь досягнення мети заходів (інновацій);	ЗП. О
3. 30. 05	- визначити заходи, що можуть забезпечити досягнення визначених цілей, або покращити результати діяльності.	ЗП. О
3. 31	Забезпечувати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення типових небезпечних ситуацій	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 31. 01	- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем, використовуючи типові ознаки виникнення небезпек, ідентифікувати джерела і типи небезпек, шкідливі та небезпечні чинники;	ПР. О
3. 31. 02	- на основі результатів аналізу характеру діяльності людини та моделей типових небезпечних ситуацій прогнозувати можливість виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників;	ПР. О
3. 31. 03	- на основі інформації про наявність або можливість виникнення шкідливих і небезпечних чинників та про їх кількісні характеристики за допомогою моделей типових небезпечних ситуацій визначати рівень індивідуального ризику;	ЗП. О
3. 31. 04	- використовуючи інформацію про допустимий рівень індивідуального ризику та типові рекомендації щодо адекватних дій у разі виникнення ознак небезпечної ситуації, зменшувати ризик до допустимих значень;	ПП. О
3. 31. 05	- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем та використовуючи типові ознаки шкідливих і небезпечних чинників, своєчасно визначати наявність небезпечної ситуації, її вид та резерв часу;	ПР. О
3. 31. 06	- за результатами прогнозу можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників, або на основі інформації про наявність і вид небезпечної ситуації, резерву часу, а також типових рекомендацій щодо адекватних дій визначати план індивідуальних дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного пошкодження;	ПР. О
3. 31. 07	- використовуючи штатні та допоміжні засоби, реалізовувати попередньо розроблений план дій щодо попередження або зменшення можливого пошкодження;	ПП. О
3. 31. 08	- на основі положень нормативно-правових актів та індикаторів сталого розвитку розробляти і оформляти вимоги до відповідних органів виконавчої влади та об'єктів господарювання щодо визначення фактичного та забезпечення допустимого рівня безпеки та створення нешкідливих умов для життєдіяльності;	ЗП. О

ВСТУП

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) випускника навчального закладу є державним нормативним документом, в якому узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються цілі вищої освіти та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі галузей економіки держави й вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Цей стандарт є складовою стандартів вищої освіти, в якій узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та споживачів випускників до змісту вищої освіти. ОКХ відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту вищої освіти з боку держави та окремих замовників фахівців.

ОКХ установлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випускників вищого навчального закладу з певних спеціальностей та освітньо-кваліфікаційного рівня і державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула певний освітній рівень відповідного фахового спрямування.

Стандарт використовується під час:

- визначенні первинних посад випускників вищих навчальних закладів та умов їх використання;
- визначенні об'єкта, цілей освітньої та професійної підготовки;
- розробці та коригуванні освітньо-професійної програми підготовки фахівців певних освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівнів;
- розробці засобів діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки фахівця;
- визначенні змісту навчання як бази для опанування новими спеціальностями, кваліфікаціями;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- атестації випускників вищих навчальних закладів та сертифікації фахівців;
- укладанні договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- професійній орієнтації здобувачів фаху;
- визначенні критеріїв професійного відбору;
- прогнозуванні потреби у фахівцях відповідної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня і при плануванні їх підготовки;
- обґрунтуванні переліків спеціальностей та спеціалізацій вищої освіти;
- визначенні кваліфікації фахівців;
- розподіленні та аналізі використання випускників вищих навчальних закладів.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАГІСТРА ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 6.010100 „ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ” НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 0101 „ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА” КВАЛІФІКАЦІЇ 3310 ВЧИТЕЛЬ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Чинний від 22.08.2003 р

1. Галузь використання

Цей стандарт поширюється на органи управління вищою освітою, вищі навчальні заклади, а також міністерства, відомства, асоціації, підприємства, організації різних форм власності, де готуються або використовуються фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за спеціальністю 6.010100 Початкове навчання_напряму підготовки 0101 Педагогічна освіта освітнього рівня базова вища освіта кваліфікації 3310 вчитель з початкової освіти з узагальненим об'єктом діяльності процес навчання та виховання дитини у школі

Фахівець підготовлений до роботи згідно з Державним класифікатором України “Класифікатор професій” ДК.003-95 - 3310. вчитель початкового навчального закладу і може займати первинні посади вчителя 1-4 класів, вихователя групи продовженого дня, лаборанта кафедри, лабораторії.

Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу згідно з Державним класифікатором України “Класифікація видів економічної діяльності” ДК 009 –96 за галузями

Код КВЕД		Код ISIC
Розділ Група Клас	Під- клас	
Секція М		М
	ОСВІТА	
	<p>Ця секція включає :</p> <ul style="list-style-type: none"> - державну та приватну освіту усіх структур (дошкільну, загальну середню освіту, професійно-технічну освіту, вищу освіту) та за всіма галузями, у тому числі заочну, а також освітні передачі по радіо та телебаченню. <p>Ця секція включає не тільки освіту, яка надається різними закладами щодо традиційної системи навчання з різними рівнями, але також освіту дорослих, програми ліквідації безграмотності тощо.</p> <p>Для кожного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня класифікація включає також спеціальну освіту учнів, що страждають фізичними та розумовими вадами.</p> <p>Перелічені в поясненні до цієї секції рівні відповідають Міжнародній класифікації типів освіти (МКТО)</p> <p>Ця секція включає також :</p> <ul style="list-style-type: none"> - інші типи освіти : навчання в автошколах <p>Ця секція не включає :</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчання, що носить розважальний характер : курси гри в бридж чи в гольф тощо (див. у 92) 	

	користуючи етико-естетичну теорію, встановлювати моральні переконання та смакові уподобання учасників спільної діяльності;	
3. 26. 04	- з урахуванням визначених моральних переконань та смакових уподобань знаходити компромісні рішення при здійсненні спільної діяльності.	ЗП. Р
3. 27	Застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 27. 01	- за допомогою формальних логічних процедур проводити аналіз наявної інформації на її відповідність умовам необхідності та достатності для забезпечення ефективної діяльності;	ЗП. О
3. 27. 02	- за допомогою формальних логічних процедур проводити аналіз наявної інформації на її відповідність вимогам внутрішньої несуперечності;	ЗП. О
3. 27. 03	- за допомогою формальних логічних процедур проводити структурування інформації;	ЗП. О
3. 27. 04	- за результатами структурно-логічної обробки інформації робити висновок щодо її придатності для здійснення заданих функцій;	ЗП. О
3. 27. 05	- на основі результатів здійсненої діяльності за допомогою певних критеріїв встановлювати якість попередньо виконаних логічних операцій;	ЗП. О
3. 27. 06	- за умов негативного результату діяльності знаходити помилки в структурі логічних операцій.	ЗП. О
3. 28	Поєднувати теоретичні та практичні аспекти культури в процесі діяльності людини та суспільства	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 28. 01	- за певними методиками проводити спостереження за діяльністю людини;	ЗП. О
3. 28. 02	- використовуючи ознаки синхронічних та діахронічних зв'язків в природному та соціально-культурному просторі, за певними методиками класифікувати результати спостережень за діяльністю;	ЗП. О
3. 28. 03	- з урахуванням правил поведінки за певними методиками проводити нормування та систематизацію результатів спостереження за діяльністю;	ЗП. О
3. 28. 04	- на основі аналізу результатів спостережень за діяльністю за допомогою критеріїв нормування та систематизації визначати культурний контекст;	ЗП. О
3. 28. 05	- з урахуванням визначеного місця окремих соціо-культурних елементів у культурному контексті інтегрувати власну діяльність у культурне оточення.	ЗП. Р
3. 29	Забезпечувати екологічно-збалансовану діяльність	
	В умовах виробничої або побутової діяльності із застосуванням довідників та нормативної літератури:	
3. 29. 01	- за результатами аналізу інформації, що характеризує екологічну ситуацію, на підставі відомостей щодо структури об'єкту діяльності та його призначення, функцій тощо, використовуючи ознаки системи класифікувати проблему та систему;	ЗП. О
3. 29. 02	- з врахуванням особливостей визначеної системи, використовуючи загально прийняті схеми взаємодії та взаємозв'язків всіх компонентів у природничій, соціальній і технологічних сферах визначати стратегію і тактику	ЗП. О

3. 24. 02	- виконуючи практичні рекомендації щодо здійснення безпечної та ефективної діяльності, здійснювати діяльність;	ЗП. О
3. 24. 03	- на основі аналізу результатів виконання практичних рекомендацій щодо здійснення безпечної та ефективної діяльності встановлювати ступінь істинності теоретично визначених правил.	ЗП. О
3. 25	Враховувати релігійні переконання при здійсненні діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 25. 01	- за результатами аналізу релігійної літератури та інших джерел інформації, використовуючи критерії і типології релігійних доктрин, визначати тип конкретної релігійної доктрини;	ЗП. О
3. 25. 02	- на основі аналізу релігійної літератури, державних нормативно-правових документів про релігійні конфесії (суспільні об'єднання), програмних документів релігійної конфесії, використовуючи критерії класифікації релігійних конфесій, а також ознаки конкретної релігійної доктрини, визначати тип конкретної релігійної конфесії, її релігійну орієнтацію та місце в державному устрої та суспільному житті держави;	ЗП. О
3. 25. 03	- на основі аналізу джерел інформації, нормативно-правових документів релігійних конфесій (суспільних об'єднань), довідників, релігійної літератури тощо, використовуючи ознаки та критерії класифікації релігійних доктрин та течій, визначати форми та типи релігії в конкретній державі;	ЗП. О
3. 25. 04	- згідно з Конституцією держави, державними нормативно-правовими документами щодо формування та функціонування суспільних об'єднань, використовуючи критерії і типологію держави, визначати місце релігії в державному устрої конкретної держави;	ЗП. О
3. 25. 05	- на основі аналізу джерел інформації, результатів соціологічних опитувань населення щодо релігійних уподобань, довіри до конкретних релігійних лідерів тощо, за допомогою відповідних критеріїв визначити наявність та характер впливу релігійної ідеології на владу та суспільне життя в конкретній державі;	ЗП. О
3. 25. 06	- на основі аналізу результатів самоспостережень, використовуючи ознаки конкретної релігійної доктрини, визначити власні релігійні переконання;	ЗП. О
3. 25. 07	- на основі аналізу результатів власних спостережень, використовуючи ознаки конкретної релігійної доктрини, визначити релігійні переконання учасників спільної діяльності.	ЗП. О
3. 26	Враховувати моральні переконання та смакові уподобання при здійсненні безпечної та ефективної діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 26. 01	- на основі аналізу джерел інформації, використовуючи ознаки моральних переконань та смакових уподобань, визначити тип етико-естетичної теорії;	ЗП. О
3. 26. 02	- на основі аналізу результатів самоспостережень, використовуючи етико-естетичну теорію, встановлювати власні моральні переконання та смакові уподобання;	ЗП. О
3. 26. 03	- на основі аналізу результатів власних спостережень, ви-	ЗП. О

80 80.1 80.10	80.10.1	ОСВІТА Початкова загальна освіта Початкова загальна освіта Початкова шкільна освіта. Цей підклас включає : - початкову загальну освіту, що забезпечується середніми загальноосвітніми школами першого ступеня Цей підклас не включає : - програми ліквідації безграмотності серед дорослих (див. у 80.42.0)	
Секція Р 95 95.0 95.00	95.00.0	Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Цей підклас включає : - роботу в домашньому господарстві з використанням прислуги : домашніх робітниць, нянь, кухарів чи кухарок, слуг та служанок, лакеїв та покоївок, дворецьких, офіціантів, пральниць, садівників, воратарів, конюхів, швейцарів, гувернанток, осіб, які доглядають за дітьми протягом дня, домашніх вчителів, секретарів тощо	Р 95 950 950 0

Цей стандарт встановлює :

- професійне призначення і умови використання випускників вищих навчальних закладів певної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня у вигляді переліку первинних посад, виробничих функцій та типових задач діяльності ;
- освітні та кваліфікаційні вимоги до випускників вищих навчальних закладів у вигляді переліку здатностей та умінь вирішувати задачі діяльності ;
- вимоги до атестації якості освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів ;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

2. Нормативні посилання

У цьому стандарті використано посилання на такі нормативні документи:

- ДК 003 - Державний класифікатор професій;
- ДК 009 - Державний класифікатор видів економічної діяльності;
- ДСВО 01-98 - Основні положення;
- ДСВО 01-98 - Терміни та визначення;
- ДСВО 03-98 - Освітній рівень «базова вища освіта»;
- ДСВО 04-98 - Освітній рівень «повна вища освіта»;
- ДСВО 05-98 - Освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»;
- ДСВО 06-98 - Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»;
- ДСВО 07-98 - Освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»;
- ДСВО 08-98 - Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»;
- ГСВО МО _____ Освітньо-професійна програма підготовки;
- ГСВО МО _____ Засоби діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки. Тест об'єктивного контролю рівня якості освітньо-професійної підготовки фахівця.

3 Визначення

У комплексі нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти використовуються основні терміни та визначення :

Виробнича функція (трудова, службова тощо) – коло обов’язків, які виконує фахівець у відповідальності до займаной посади і які визначаються посадовою інструкцією або кваліфікаційною характеристикою.

Галузь – сукупність усіх виробничих одиниць, які беруть участь переважно в однакових або подібних видах виробничої діяльності.

Галузь освіти – група напрямів підготовки споріднених за ознакою спільності узагальнених структур діяльності.

Державна акредитація вищого навчального закладу – процедура визначення державою права (спроможності) вищого навчального закладу здійснювати освітньо-професійну діяльність, що відповідає вимогам державних стандартів освіти, а також здійснювати наукову та науково-технічну діяльність у відповідності до заявленого статусу.

Державна атестація вищого навчального закладу – система організаційних, методичних і психолого-педагогічних заходів, що має за мету підтвердження державою здатності вищого навчального закладу надавати певні освітньо-професійні послуги на рівні державного стандарту вищої освіти відповідно до заявленого статусу. Основою процедури атестації є контроль рівня якості вищої освіти.

Задачі діяльності – мета діяльності, що завдана в певних умовах і може бути досягнутою в результаті визначеної структури діяльності, до якої віднесено:

- **предмет діяльності (праці)** – те, що суб’єкт має до початку своєї діяльності і що підлягає трансформації у продукт;
- **засіб діяльності (праці)** – об’єкт, що опосередковує вплив суб’єкта на предмет діяльності, або те, що звичайно називають “знаряддям праці”, і стимули, що використовуються, наприклад, у діяльності управління;
- **процедура діяльності (праці)** - це технологія (спосіб, метод) одержання бажаного продукту. Інформація про спосіб діяльності фіксується у вигляді програми або алгоритму на деяких матеріальних носіях;
- **умови діяльності (праці)** – характеристика оточення суб’єкта в процесі діяльності (температура, склад повітря, рівень акустичних шумів, пристосованість приміщення до праці, меблі, а також соціальні умови та час);
- **продукт діяльності (праці)** – те, що одержано в результаті трансформації предмета в процесі діяльності.

Є три види задач діяльності :

- **професійні задачі** – задачі діяльності, що безпосередньо спрямовані на виконання завдання (завдань), яке (які) поставлено (і) перед фахівцем як професіоналом;
- **соціально-виробничі задачі** - задачі діяльності, що пов’язані з діяльністю фахівця у сфері виробничих відносин у трудовому колективі (наприклад, інтерактивне та комунікативне спілкування, тощо);
- **соціально-побутові задачі** – задачі діяльності, що виникають у повсякденному житті і пов’язані з домашнім господарством, відпочинком, родинним спілкуванням, фізичним і культурним розвитком тощо і можуть впливати на якість виконання фахівцем професійних та соціально-виробничих задач.

Здатність – психологічний стан індивіда, в якому він готовий до успішного виконання певного виду продуктивної діяльності.

Здібність – психологічні особливості індивіда, що забезпечують можливості успішно виконання певного виду продуктивної діяльності. Здібності пов’язані із загальною спрямованістю особи, з її нахилом до тієї чи іншої діяльності.

	учасників спільної діяльності до певного етносу;	
3. 21. 04	- з врахуванням визначеної належності себе та оточуючих до певного етносу підтримувати сприятливий психологічний клімат при здійсненні спільної діяльності.	ЗП. Р
3. 22	Формалізувати - переводити зовнішні явища та процеси у знаковий вигляд (здійснювати теоретичне абстрагування)	
	При здійсненні виробничої або соціальної діяльності:	
3. 22. 01	- на основі власних спостережень за реальними процесами, використовуючи категоріальний апарат та рефлексивні навички, типологізувати результати спостережень;	ЗП. О
3. 22. 02	- використовуючи типологізовані результати спостережень за допомогою методологічних принципів формалізації подавати результати спостережень у визначеній знаковій системі;	ЗП. О
3. 22. 03	- використовуючи формалізовані результати спостережень за допомогою наданих критеріїв оцінювання, накопичувати необхідний для структурування обсяг розрізненого інформаційного матеріалу;	ЗП. О
3. 22. 04	- на основі аналізу розрізненого інформаційного матеріалу за допомогою методологічних принципів розподілу та класифікації структурувати інформацію.	ЗП. О
3. 23	Інтерпретувати - переводити формалізовану інформацію в іншу знакову систему	
	При здійсненні виробничої або соціальної діяльності:	
3. 23. 01	- у процесі роботи зі структурованою інформацією, відповідно до визначеної мети діяльності, виявляти зв’язки між елементами інформаційного матеріалу;	ЗП. О
3. 23. 02	- у процесі роботи зі структурованою інформацією на основі відомостей про зв’язки між елементами інформаційного матеріалу визначати наявність системи;	ЗП. О
3. 23. 03	- на основі результатів порівняльного аналізу визначеної системи з існуючими моделями систем установлювати її тип та характеристики;	ЗП. О
3. 23. 04	- на підставі відомостей про тип та характеристики визначеної системи встановлювати їх відповідність (невідповідність) меті діяльності;	ЗП. О
3. 23. 05	- з урахуванням мети діяльності та визначених критеріїв ефективності синтезувати схему функціонування оптимальної системи;	ЗП. О
3. 23. 06	- відповідно до мети діяльності та визначених критеріїв ефективності, використовуючи правила генетичної логіки, встановлювати зв’язки між елементами оптимальної системи;	ЗП. О
3. 23. 07	- використовуючи методи діалектики здійснювати переведення ієрархічно структурованої інформації до вигляду синтетичної системної цілісності з теоретично визначеними правилами функціонування.	ЗП. О
3. 24	Реалізувати – переводити оброблену знакову інформацію у вигляд зовнішніх процесів (практичне здійснення)	
	При здійсненні виробничої або соціальної діяльності:	
3. 24. 01	- використовуючи теоретично визначені правила функціонування системи, за певними методиками розробляти практичні рекомендації щодо здійснення безпечної та ефективної діяльності;	ЗП. О

	економічних суб'єктів;	
3. 19. 09	- на основі аналізу показники світових ринків зовнішньоекономічної діяльності, використовуючи моделі абсолютних, відносин та конкурентних переваг, визначити систему можливих конкурентних переваг і пріоритетів розвитку національної економіки України.	ЗП. О
3. 20	Враховувати правові засади при здійсненні діяльності	
	При здійсненні виробничої або соціальної діяльності:	
3. 20. 01	- враховувати права, свободи та обов'язки людини і громадянина, що закріплені Конституцією України;	ЗП. О
3. 20. 02	- враховувати правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів, що закріплені Конституцією України;	ЗП. О
3. 20. 03	- враховувати правовий статус і повноваження органів місцевого самоврядування, з якими виникають юридичні стосунки;	ЗП. О
3. 20. 04	- використовуючи нормативно-правові та інші документи галузі та конкретного підприємства (установи), проводити їх аналіз щодо відповідності положенням цивільного права;	ЗП. О
3. 20. 05	- використовувати положення цивільного права при підготовці нормативних та інших документів конкретного підприємства (установи);	ЗП. О
3. 20. 06	- використовувати положення цивільного права при регулюванні майнових стосунків;	ЗП. О
3. 20. 07	- використовувати положення цивільного права при регулюванні сімейних стосунків;	ЗП. О
3. 20. 08	- використовувати положення цивільного права при регулюванні (здійсненні) трудових відносин на виробництві;	ЗП. О
3. 20. 09	- використовувати основні положення законодавства з охорони праці, цивільного захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій та екологічного права;	ЗП. О
3. 20. 10	- використовувати основні положення законодавства України з інтелектуальної власності;	ЗП. О
3. 20. 11	- використовувати основні положення міжнародних конвенцій, угод тощо, до яких приєдналась Україна;	ЗП. О
3. 20. 12	- використовувати основні положення кримінального права.	ЗП. О
3. 21	Враховувати процеси соціально-політичної історії України при здійсненні діяльності	
	При здійсненні виробничої або соціальної діяльності:	
3. 21. 01	- за результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури, використовуючи ознаки соціально-історичних епох та критерії причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, визначати періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні;	ЗП. О
3. 21. 02	- аналізуючи сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності попереднього життя українського народу, визначати особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;	ЗП. О
3. 21. 03	- узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного, гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень, визначати належність себе та	ЗП. О

Економічна діяльність – процес поєднання дій, які призводять до отримання відповідного набору продукції чи послуг.

Кваліфікація – здатність особи виконувати завдання та обов'язки відповідної роботи. Кваліфікація вимагає певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Кваліфікація визначається через назву професії.

Клас задачі діяльності – ознака рівня складності задач діяльності, які вирішуються фахівцем. Всі задачі діяльності розподіляються на три класи :

- **стереотипні задачі діяльності** – передбачають діяльність відповідно до завданого алгоритму, що характеризується однозначним набором добре відомих, раніше відібраних складних операцій, і потребує використання значних масивів оперативної та раніше засвоєної інформації;
- **діагностичні задачі діяльності** – передбачають діяльність відповідно до завданого алгоритму, що містить процедуру часткового конструювання рішення по застосуванню відповідних операцій і потребує використання значних масивів оперативної та раніше засвоєної інформації;
- **евристичні задачі діяльності** – передбачають діяльність за складним алгоритмом, що містить процедуру конструювання рішень і потребує використання великих масивів оперативної та раніше засвоєної інформації.

Навичка – дії, що виконуються при здійсненні певної діяльності, котрі завдяки численним повторенням стають автоматичними і виконуються без свідомого контролю.

Напрямок підготовки за професійним спрямуванням у вищій освіті – група спеціальностей із спорідненим змістом освіти.

Об'єкт діяльності – процеси, або (та) явища, або (та) матеріальні об'єкти, на які спрямована діяльність фахівця (наприклад, двигун внутрішнього згорання, організаційно-економічна система, технологія галузі тощо).

Освітній рівень вищої освіти – характеристика вищої освіти за ознакою рівня сформованості якостей людини, що забезпечують її всебічний розвиток як особистості і достатність для здобуття відповідної кваліфікації.

Освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти – характеристика вищої освіти за ознаками рівня сформованості якостей людини, що забезпечують її здатність виконувати відповідні фахові завдання чи обов'язки певного кваліфікаційного рівня.

Фахівець освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, який отримав освітній рівень “базова вища освіта”, здобув спеціальні уміння та знання, призначений для виконання всіх виробничих функцій, пов'язаних з циклом існування об'єкта його діяльності. Задачі діяльності, які вирішує бакалавр, припускають діяльність відповідно до завданого алгоритму, що містить процедуру часткового конструювання відповідних операцій.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика – державний нормативний документ, в якому узагальнюється зміст освіти, тобто відображаються завдання освітньої та професійної підготовки, визначаються основні вимоги до фахівця, його місце в структурі господарства держави.

Професія – здатність виконувати подібні роботи, які вимагають від особи певної кваліфікації. Професія вимагає визначеного кола знань та умінь.

Робота – певні завдання та обов'язки, що виконані, виконуються чи повинні бути виконані однією особою.

Спеціальність – категорія, що характеризує :

- **у сфері освіти** – спрямованість і зміст навчання при підготовці фахівця (визначається через об'єкт діяльності фахівця і відображає, насамперед, вид його діяльності і сферу застосування його праці);
- **у сфері праці** – особливості спрямованості і специфіку роботи в межах професії (зміст задач професійної діяльності).

Тип діяльності – характеристика професійної діяльності з точки зору способів і форм її здійснення. Визначається станом взаємодії фахівця з об'єктом діяльності – системою, що характеризується однаковою узагальненою метою (продуктом діяльності).

Типова задача діяльності – узагальнена задача діяльності, що є характерною для більшості виробничих або соціальних ситуацій і не містить конкретних даних, а, отже, не має конкретного рішення (можуть бути визначені тільки шляхи вирішення).

Узагальнений об'єкт діяльності фахівця з вищою освітою – природня чи штучна система, що розвивається. Характерні етапи цього розвитку визначають цикл взаємодії фахівця і системи.

Уміння – здатність людини виконувати певні дії при здійсненні тієї чи іншої діяльності на основі відповідних знань.

Уміння поділяються за видами :

- **Предметно-практичні** – уміння виконувати дії щодо переміщення об'єктів у просторі, зміни його форми тощо. Головну роль у регулюванні предметно-практичних дій виконують перцептивні образи, що відображають просторові, фізичні та інші властивості предметів і забезпечують керування робочими рухами відповідно до властивостей об'єкта та завдань діяльності.

- **Предметно-розумові** – уміння щодо виконання операцій з розумовими образами предметів. Ці дії вимагають наявності розвинутої системи уявлень і здатність до розумових дій (наприклад, аналіз, класифікація, узагальнення, порівняння тощо).

- **Знаково-практичні** – уміння щодо виконання операцій зі знаками та знаковими системами. Прикладами цих дій є письмо, прокладання курсу по карті, одержання інформації від пристроїв тощо.

- **Знаково-розумові** – уміння щодо розумового виконання операцій зі знаками та знаковими системами. Наприклад, дії, що є необхідними для виконання логічних та розрахункових операцій. Ці дії дозволяють вирішувати широке коло задач в узагальненому вигляді.

Цикл існування об'єкта діяльності – період, протягом якого існує об'єкт діяльності фахівця від "зародження" (проекування) до його ліквідації.

Якість особистості – цілісна сукупність елементів внутрішньої структури особистості, що визначає зміст соціально значущих і професійно важливих властивостей випускника вищого навчального закладу.

4 Позначення й скорочення

У даному стандарті для формування шифрів застосовуються наступні скорочення назв:

а) видів типових задач діяльності:

ПФ - професійна,
СВ - соціально-виробнича,
СП - соціально-побутова;

б) класів задач діяльності:

С - стереотипна,
Д - діагностична,
Е - евристична;

в) видів уміння:

ПП - предметно-практичне уміння,
ПР - предметно-розумове,
ЗП - знаково-практичне,
ЗР - знаково-розумове;

г) рівнів сформованості даного уміння:

О - уміння виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації щодо неї,

Р - уміння виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації,

Н - уміння виконувати дію автоматично, на рівні навички;

д) здатностей:

З- здатність.

	(друкованими та електронними) джерелами, за допомогою відповідних методів проводити:	
3. 16. 02	- аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності;	ЗП. О
3. 16. 03	- працювати з контрактами, релізами про партнерство, результатами патентного пошуку, рекламою з метою врегулювання виробничих питань.	ЗП. О
3. 17	Використовувати інформаційні технології для обробки іншомовних професійно-орієнтованих джерел	
3. 17. 01	Під час виконання професійних обов'язків, використовуючи комп'ютерні системи автоматизованого перекладу та електронні словники, робити переклад іншомовної інформації.	ЗП. О
3. 18	Застосовувати елементи соціокультурної компетенції	
3. 18. 01	У виробничих умовах під час усного та письмового спілкування за допомогою відповідних методів застосовувати компоненти соціолінгвістичної компетенції для досягнення взаємного порозуміння.	ЗП. О
3. 19	Враховувати основні економічні закони при здійсненні діяльності	
	В умовах виробничої діяльності за результатами аналізу економічних показників діяльності підприємства, використовуючи моделі поведінки виробника:	
3. 19. 01	- прогнозувати оптимальні витрати на виробництві та максимальні прибутки за короткотерміновий та довготерміновий періоди;	ЗП. О
3. 19. 02	- визначити ціну та обсяг виробництва в умовах конкуренції.	ЗП. О
	В умовах виробничої та побутової діяльності:	
3. 19. 03	- на основі аналізу потреб та сімейного бюджету господарств, використовуючи моделі поведінки споживача, здійснювати прогноз максимізації загальної корисності та платоспроможності домашнього господарства за фактичних бюджетних обмежень;	ЗП. О
3. 19. 04	- на основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати та визначити потреби суспільства;	ЗП. О
3. 19. 05	- на основі аналізу наявних економічних та природних ресурсів, використовуючи моделі альтернативних витрат, за допомогою співставлення та порівняння визначити альтернативні варіанти використання економічних ресурсів;	ЗП. О
3. 19. 06	- за результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, використовуючи макроекономічні моделі, за допомогою співставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці;	ЗП. О
3. 19. 07	- на основі співвідношення механізмів державного та ринкового регулювання, державної та приватної власності, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати та визначити типи економічних систем;	ЗП. О
3. 19. 08	- на основі аналізу макроекономічних показників, використовуючи моделі загальної економічної рівноваги, здійснювати прогноз можливих наслідків порушення макроекономічної рівноваги та їх впливу на поведінку	ЗП. О

3. 13. 01	- пристосовуватися до нових умов (нових людей, нових мовних засобів, нових способів дії), мобілізувати інші власні компетенції (шляхом спостереження, інтерпретації результатів спостереження, індукції, запам'ятовування тощо) та поповнювати лексичний і граматичний матеріал;	ЗП. Р
3. 13. 02	- використовуючи інформаційні технології (інформативні бази даних, гіпертексти, системи навігації, пошуку інформації тощо) та іншомовну інформацію (текст, звук, відео) на електронних носіях (включаючи CD-ROM носії та мережу Internet), розширювати лексичний та граматичний мінімум.	ЗП. О
3. 14	Застосовувати усні контакти у ситуаціях професійного спілкування	
	Застосовуючи лексико-граматичний мінімум у певній галузі, під час усних ділових контактів, із використанням прийомів і методів усного спілкування і відповідних комунікативних методів:	
3. 14. 01	- проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, що має на меті досягнення порозуміння;	ЗП. Р
3. 14. 02	- проводити усний обмін інформацією в процесі повсякденних і ділових контактів (ділових зустрічей, нарад тощо) з метою отримання інформації, необхідної для вирішення певних завдань діяльності;	ЗП. Р
3. 14. 03	- готувати доповідь-презентацію у певній професійно-орієнтованій галузі;	ЗП. О
3. 14. 04	- розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної сфери й ситуації спілкування;	ЗП. Р
3. 14. 05	- будувати діалог за змістом тексту.	ЗП. Р
3. 15	Здійснювати письмові контакти в ситуаціях професійного спілкування	
	Використовуючи лексико-граматичний мінімум у певній галузі та іншомовні (друковані та електронні) джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації:	
3. 15. 01	- робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір;	ЗП. О
3. 15. 02	- вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання;	ЗП. О
3. 15. 03	- заповнювати анкети;	ЗП. О
3. 15. 04	- проводити анотування;	ЗП. О
3. 15. 05	- фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту;	ЗП. О
3. 15. 06	- реалізувати комунікативні наміри на письмі.	ЗП. О
3. 16	Здійснювати читання і осмислення професійно-орієнтованої та загальнонаукової іншомовної літератури, використання її у соціальній та професійній сферах	
3. 16. 01	У виробничих умовах, на основі лексико-граматичного мінімуму, користуючись професійно-орієнтованими іншомовними (друкованими та електронними) джерелами, за допомогою відповідних методів здійснювати ознайомче, пошукове та вивчаюче читання.	ЗП. О
	У виробничих умовах, користуючись лексико-граматичним мінімумом та професійно-орієнтованими іншомовними	

5 Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння щодо вирішення типових задач діяльності

5.1 Відповідно до посад, які можуть займати випускники вищого навчального закладу, вони придатні до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для даної функції задач діяльності. Кожній задачі відповідає система умінь щодо вирішення цієї типової задачі діяльності.

5.2 Вищі навчальні заклади забезпечують опанування випускниками системи умінь вирішувати певні типові задачі діяльності під час здійснення певних виробничих функцій, що визначені у таблиці додатка А.

Примітка. У таблиці Додатка А шифри типових задач діяльності та умінь наведені за структурами:

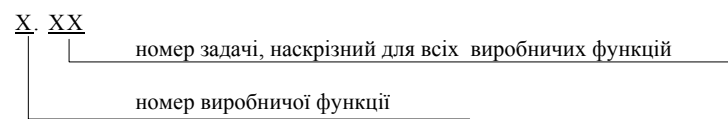
6. Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та уміння, що є відображенням наявності цих здатностей

6.1. Загальні вимоги до властивостей і якостей випускника вищого навчального закладу як соціальної особистості подаються у вигляді переліку здатностей вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності та системи умінь, що є відображенням наявності цих здатностей.

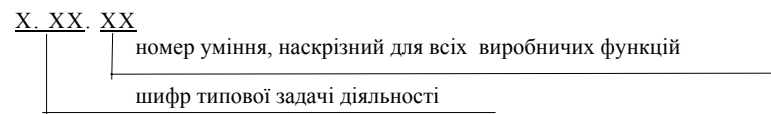
6.2. Вищі навчальні заклади повинні сформувати випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності, через вироблення умінь, визначених у таблиці Додатку Б.

Примітка. У таблицях Додатків А та Б шифри умінь та здатностей і наведені за структурами :

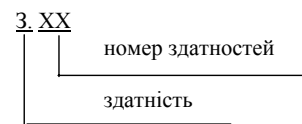
а) шифр типової задачі діяльності

б) шифр умінь

в) шифр здатностей

7. Вимоги до професійного відбору

Ефективне функціонування навчально-виховного процесу у ВНЗ та якість підготовки фахівця значною мірою залежать від рівнів освіченості, вихованості абітурієнтів: їхньої загальної культури, етичності поведінки; наявності схильності до роботи з молодшими школярами, мовленнєвої культури, духовних потреб; прояву захопленості особистістю свого пер-

шого вчителя, класного керівника, належністю до педагогічної династії; відсутності залежності від негативних звичок; стійкої нервової системи, урівноваженого, гнучкого характеру, позбавленого схильності до створення конфліктних ситуацій; високим рівнем розвитку спостережливості, пам'яті, мислення, волі; різнобічними пізнавальними інтересами: захопленням літературою, музикою, образотворчою діяльністю, спортом з певними успіхами та готовністю їх розвивати; наявності організаторських здібностей, про що засвідчують громадські доручення в школі, участь в юнацьких об'єднаннях. Перераховані особистісні надбання абітурієнтів мають виявлятися такими способами:

- наявністю психолого-педагогічної характеристики, виданої адміністрацією навчального закладу, зміст якої засвідчує про придатність особистості до набування (одержання) професії вчителя;
- загальноосвітня підготовленість виявляється у вигляді середньоваріаційного балу за даними свідчення про освіту не нижчого середнього рівня навчальних досягнень учня.

8. Вимоги до державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах (бакалаврів педагогічної освіти)

7.1 Державна атестація осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості розв'язання випускниками задач діяльності, що передбачені даною ОКХ, та рівня сформованості здатностей розв'язувати задачі діяльності, які можуть виникнути.

Метою атестації бакалаврів - випускників ВНЗ другого, третього і четвертого рівнів акредитації є встановлення фактичної відповідності рівня підготовки фахівця вимогам даної освітньо-кваліфікаційної характеристики.

7.2 Враховуючи багатoproфiльнiсть теоретичної та практичної підготовки вчителя початкової школи, встановлювати такі нормативні форми державної атестації:

- захист випускної роботи (курсової), що має свідчити про готовність до науково-пошукової діяльності;
- тестовий іспит з педагогіки, педагогічної та вікової психології (для визначення рівня знань);
- комплексний іспит із змістового та технологічного проектування освітньої діяльності вчителя на матеріалі окремих методик (для визначення рівня сформованості професійних умінь).

9. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки

Вищий навчальний заклад відповідає за якість підготовки фахівців із повною вищою освітою за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра за спеціальністю 6.010100 Початкове навчання напряму підготовки 0101 Педагогічна освіта освітнього рівня базова вища освіта.

При наявності рекламаций на фахівців з боку замовника можуть бути вжиті такі заходи Міністерства освіти і науки України :

- перевірка комісією Міністерства освіти і науки України організації навчального процесу з рекомендаціями щодо подальшого його вдосконалення;
- зменшення ліцензованого обсягу підготовки з певної (з певних) спеціальності, або по всьому закладу взагалі;
- припинення підготовки фахівців з певної спеціальності;
- переведення навчального закладу з вищого рівня акредитації на нижчий;
- реорганізація навчального закладу;
- ліквідація навчального закладу.

3. 09. 10	- на основі аналізу результатів самоспостережень, використовуючи ознаки конкретної ідеології, встановлювати власні політичні переконання;	ЗП. О
3. 09. 11	- на основі аналізу результатів власних спостережень, використовуючи ознаки конкретної ідеології, встановлювати політичні переконання учасників спільної діяльності.	ЗП. О
3. 10	Застосовувати невербальні методи спілкування	
	У виробничих або побутових умовах за допомогою відповідних методів вербального спілкування:	
3. 10. 01	- здійснювати регламентування спілкування;	ЗП. Р
3. 10. 02	- здійснювати ефективне слухання;	ЗП. Р
3. 10. 03	- доречно використовувати мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо;	ЗП. Р
3. 10. 04	- структурувати тексти;	ЗП. О
3. 10. 05	- готуватися до публічного виступу;	ЗП. О
3. 10. 06	- користуватися правилами спілкування мовця і слухача;	ЗП. Р
3. 10. 07	- застосовувати певні форми проведення дискусії;	ЗП. Р
3. 10. 08	- використовувати у виступі супралінгвістичні одиниці.	ЗП. Р
3. 10. 09	В умовах усних ділових контактів з використанням прийомів і методів усного спілкування і відповідних комунікативних методів застосовувати прагматичну компетенцію з метою ефективного виконання професійних завдань.	ЗП. Р
3. 11	Здійснювати пошук нової інформації	
	У виробничих умовах, використовуючи ключові слова у певній галузі на базі професійно-орієнтованих (друкованих та електронних) джерел, за допомогою відповідних методів проводити:	
3. 11. 01	- пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації);	ЗП. О
3. 11. 02	- пошук нової графічної, звукової та відеоінформації.	ЗП. О
3. 12	Спілкування українською професійною мовою	
3. 12. 01	На основі виробничих завдань, використовуючи методику складання фахової документації, термінологічні словники тощо, дотримуючись норм сучасної української літературної мови, складати професійні тексти та документи.	ЗП. О
3. 12. 02	Використовуючи принципи професійного спілкування на рівні сучасної української літературної мови здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу.	ЗП. Р
3. 12. 03	У виробничих умовах, працюючи з джерелами фахової інформації, здійснювати аналіз і коригувати тексти відповідно до норм української літературної мови.	ЗП. О
3. 12. 04	Складаючи тексти фахової документації, використовувати слова іншомовного походження, на основі певних критеріїв добирати українські відповідники.	ЗП. О
3. 12. 05	Працюючи з іншомовними фаховими текстами, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники, перекладати тексти українською мовою.	ЗП. О
3. 12. 06	Складаючи професійні тексти та спілкуючись на професійному рівні, використовувати українські виробничо-професійні фразеологізми та номенклатурні назви.	ЗП. О
3. 13	Розширювати лексико-граматичний мінімум	
	У виробничих умовах, опрацьовуючи професійно-орієнтовані іншомовні (друковані та електронні) джерела за допомогою відповідних методів:	

	стовуючи процедури соціологічного аналізу, встановлювати власний соціальний статус;	
3. 08. 07	- на основі аналізу результатів власних спостережень, використовуючи процедури соціологічного аналізу, встановлювати соціальний статус учасників спільної діяльності;	ЗП. О
3. 08. 08	- визначати стан і дієздатність трудового колективу.	ЗП. О
3. 09	Враховувати політичні переконання при здійсненні діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 09. 01	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, довідників, сучасної політичної літератури та періодичних видань, використовуючи ознаки та критерії класифікації політичної влади, визначати форми та типи влади в конкретній державі;	ЗП. О
3. 09. 02	- на основі аналізу програмних документів політичних партій, результатів соціологічних опитувань населення щодо довіри владі та конкретним політичним лідерам, за допомогою критеріїв легітимності і ефективності політичної влади та її ресурсів визначати наявність легітимності влади, її ефективність, а також тип легітимності влади в конкретній державі;	ЗП. О
3. 09. 03	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, сучасної політичної літератури та періодичних видань, використовуючи критерії і типології політичних режимів, визначати тип політичного режиму конкретної держави;	ЗП. О
3. 09. 04	- згідно з Конституцією держави, нормативно-правовими документами щодо формування та функціонування інститутів влади, політичних партій і суспільних об'єднань, використовуючи критерії класифікації політичних систем, визначити тип політичної системи конкретної держави;	ЗП. О
3. 09. 05	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, використовуючи критерії класифікації і типологію держави, визначати тип конкретної держави, форму державно-територіального устрою та форму правління;	ЗП. О
3. 09. 06	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, програмних документів політичних партій, використовуючи ознаки їх класифікації, а також ознаки конкретної ідеології, визначати тип політичної партії та її ідеологічну орієнтацію;	ЗП. О
3. 09. 07	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, літератури про розстановку політичних сил у парламенті, використовуючи критерії класифікації партійних систем та їх ознаки, визначати тип партійної системи;	ЗП. О
3. 09. 08	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів, використовуючи критерії класифікації та ознаки виборчих систем, визначати виборчу систему конкретної держави;	ЗП. О
3. 09. 09	- за результатами аналізу державних нормативно-правових документів про суспільні об'єднання, програмних документів суспільних об'єднань і рухів, визначати тип конкретного суспільного об'єднання та його місце в політичному житті держави;	ЗП. О

Додаток А
(обов'язковий)

Таблиця - Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу

Шифри виробничої функції, типової задачі діяльності та уміння	Виробнича функція, типова задача діяльності та уміння	Вид і клас типової задачі діяльності, вид та рівень сформованості уміння
1	<i>Охорона життя і здоров'я дітей</i>	
1. 01	Забезпечення повноцінного фізичного розвитку, зміцнення та збереження фізичного здоров'я дітей	ПФ.Д.
1. 01. 001	На основі знань про морфо-функціональну організацію фізіологічних систем організму, їх становлення в онтогенезі та методів функціональної діагностики рівня здоров'я і оцінки біологічного віку визначати показники фізичного і психічного здоров'я учнів, рівень розумової працездатності, нормувати обсяг розумового навантаження	ПП.О.
1. 01. 002	На основі показників фізичного здоров'я, їх відповідності біологічному віку вміти організувати раціональне харчування, дотримуватися рівня фізичного навантаження, так необхідних для формування, підтримання і збереження здоров'я учнів.	ПП.О.
1. 01. 003	З метою забезпечення обов'язкового рівня фізкультурної освіти учнів початкової школи вміти доцільно обирати різні види фізичних вправ, рухливих ігор, фізкультхвилинок, загартувальних процедур, спортивних розваг відповідно до визначених показників рівня здоров'я кожної дитини та її біологічного віку.	ПП.О.
1. 01. 004	Враховуючи психо-фізіологічні особливості кожної дитини, здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до учнів під час організації навчально-виховного процесу на уроках та в позаурочній діяльності з метою комплексного розв'язання завдань навчання, виховання та розвитку особистості згідно з програмними вимогами.	ПР. Р.
1. 01. 005	Використовуючи різні дидактичні прийоми з урахуванням вікових особливостей учнів вміти сформувати в них мінімальні знання щодо природи вірусу імунодефіциту людини, його походження і особливостей життєдіяльності; чіткі уявлення про шляхи розповсюдження ВІЛ-інфекції та взаємозв'язок між вірогідністю інфікування ВІЛ та способом життя; захищену поведінку на основі розвитку життєвих навичок і компетенцій; толерантне ставлення до ВІЛ-інфікованих людей, негативне відношення до проявів стигматизації, дискримінації та порушення прав людини у зв'язку з ВІЛ.	ПП.О.
1. 01. 006	На основі знань про репродуктивну систему організму, біологічну роль статевого розмноження і враховуючи інформацію про демографічну ситуацію в Україні, проблеми сім'ї, зростання дитячої інвалідності, соціальне сирітство, формувати в учнів уявлення про репродуктивне здоров'я, соціальну функцію сім'ї, роль чоловіка і жінки, гендерну рівність	ПР. Р.
1. 01. 007	Під час проведення різних форм позаурочної роботи, базуючись на знаннях про вікову періодизацію, критичні періоди розвитку, значення зовнішнього захисту життя і здоров'я дітей різних вікових груп, забезпечувати профілактику захворювань і дитячого травматизму, закріплювати сформовані на уроках навички особистої гігіє-	ЗР.О.

	ни, здорового способу життя, безпечної поведінки, проводити елементарні санітарно-епідеміологічні заходи щодо попередження розповсюдження інфекційних хвороб у навчальному закладі, зокрема ВІЛ/СНІД та інших хвороб, що набули соціального значення	
1. 02	Здійснення орієнтовної діагностики стану здоров'я дитини за основними доступними ознаками та визначення обсягу надання долікарської допомоги.	ПФ.Д.
1. 02. 008	Використовуючи знання з анатомії та фізіології про життєво важливі органи та системи, вміти визначати загрози для життя стани, які потребують надання невідкладної першої медичної та долікарської допомоги.	ПП. Р.
1. 02. 09	Базуючись на визначених показниках стану потерпілого, вміти надати невідкладну першу медичну допомогу при радіаційних ураженнях, отруєннях, синдромах тривалого здавлювання, опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленнях, зовнішніх або внутрішніх кровотечах, відкритих або закритих ушкодженнях кісток різної локалізації з метою зниження ризику для життя і здоров'я.	ПП. Р.
1. 02. 010	З метою здійснення оперативної діяльності під час надання першої медичної допомоги вміти здійснювати: штучне дихання, закритий масаж серця, зупинку кровотеч, в тому числі легеневих та шлункових, іммобілізувати потерпілого, накладати пов'язки на різні частини тіла, промивати шлунок з метою збереження життєдіяльності.	ПП.О.
1. 02. 011	Базуючись на інформації про стан хворого та знаннях про етіопатогенез хвороби і можливі ускладнення, вміти надати долікарську допомогу в невідкладних станах (стенокардія, інфаркт, зупинка серця; непритомність, колапс, гіпо- або гіпертонічна криза; раптове припинення дихання, механічна або астматична задуха; діабетична, гіпоглікемічна, уремічна кома; анафілактичний шок; гіпертермічний синдром; апендицит, проривна виразка шлунку або дванадцятипалої кишки; печінкова або ниркова колька; невроз, психоз, епілепсія) з метою зниження ризику для життя і здоров'я.	ПП. Р.
1. 03	Здійснення освітньої і виховної роботи з питань формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей	ПФ.Д.
1. 03. 012	На основі знань про активні методи навчання та враховуючи вікові особливості учнів, їх інтелектуальний рівень, пізнавальні інтереси у зоні ближнього розвитку, вміти забезпечити обов'язковий рівень освіти з основ здоров'я, валеології, безпеки життєдіяльності, особистої гігієни та медико-санітарної підготовки.	ПР.О.
2	<i>Освітня</i>	
2. 04	Забезпечення реалізації мети і завдань початкової ланки середньої освіти	ПФ.Д.
2. 04. 015	Використовуючи знання про систему освіти і виховання в Україні, принципи і структуру її побудови, систему управління підрозділами, вміти відповідно до мети і завдань середньої освіти забезпечувати всебічний розвиток молодших школярів та повноцінне оволодіння всіма компонентами навчальної діяльності, плануючи та організовуючи різні види діяльності згідно з основними законодавчими і нормативними документами про освіту.	ПР.О.
2. 04. 016	З метою повноцінного забезпечення інваріантної і варіативної складових змісту початкової освіти згідно з нормативно-правовими актами і документами забезпечувати формування в учнів повноцінних мовленнєвих, читацьких, обчислювальних умінь і навичок, набуття ними достатнього особистого досвіду, культури спілкування і співпраці у різних видах роботи, самовираження у творчих видах завдань, спираючись на знання про наукові основи управління навчально-пізнавальною діяльністю, організацію різних форм та	ПР.О.

	складових ефективної професійної діяльності;	
3. 06. 04	- дотримуватись гігієнічних вимог в процесі оздоровлення і тренувань;	ПП. Р
3. 06. 05	- використовувати природні чинники з метою зміцнення здоров'я, підвищення працездатності та стійкості до захворювань;	ПП. О
3. 06. 06	- володіти простішими прийомами масажу і самомасажу з метою відновлення організму після психофізичних навантажень та запобігання передчасної втоми при інтенсивній розумовій і фізичній діяльності;	ПП. О
3. 06. 07	- використовувати засоби фізичної культури з метою нівелювання впливу шкідливих чинників професійної діяльності, профілактики захворювань та протистояння хибним звичкам;	ПП. О
3. 06. 08	- застосовувати методи самоконтролю за станом здоров'я, фізичного розвитку та діяльності функціональних систем організму;	ПП. О
3. 06. 09	- за допомогою засобів фізичної культури і спорту та дотримання засад здорового способу життя формувати і підтримувати оптимальний рівень власної психофізичної стійкості для забезпечення дієздатності.	ПП. О
3. 07	Проводити соціологічні дослідження	
	В умовах виробничої діяльності:	
3. 07. 01	- на основі аналізу виробничого завдання визначати мету емпіричного соціологічного дослідження;	ЗП. О
3. 07. 02	- залежно від визначеної мети обрати адекватну їй технологію соціологічного дослідження;	ЗП. О
3. 07. 03	- провести емпіричне соціологічне дослідження за обраною технологією;	ЗП. О
3. 07. 04	- за відповідними методиками провести аналіз результатів емпіричного соціологічного дослідження.	ЗП. О
3. 08	Враховувати суспільні відносини при здійсненні діяльності	
3. 08. 01	У процесі роботи в певній соціальній групі, застосовуючи типові методи емпіричного соціологічного дослідження, визначити характеристики суспільної реальності.	ЗП. О
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 08. 02	- на основі аналізу результатів соціологічного дослідження, використовуючи базові ознаки і типологію суспільства, визначити тип суспільства у конкретній державі, його мобільність та маргіальність;	ЗП. О
3. 08. 03	- на основі аналізу результатів соціологічного дослідження, літератури про стратифікацію суспільства визначити його структуру та класифікувати характеристики розвитку суспільної системи конкретної держави;	ЗП. О
3. 08. 04	- на основі аналізу результатів соціологічного дослідження, використовуючи критерії класифікації та ознаки соціальних інститутів та спільностей, визначити їх функції в конкретній державі;	ЗП. О
3. 08. 05	- на основі аналізу державних нормативно-правових документів про суспільні об'єднання, програмних документів суспільних об'єднань, використовуючи критерії класифікації суспільних об'єднань і рухів, визначити тип конкретного суспільного об'єднання та його місце в соціальній структурі держави;	ЗП. О
3. 08. 06	- на основі аналізу результатів самоспостережень, викори-	ЗП. О

3. 02. 02	- визначати структуру власної діяльності;	ЗП. Р
3. 02. 03	- приймати рішення щодо здійснення діяльності.	ЗП. Р
3. 03	Організувати власну діяльність як складову колективної діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності, з урахуванням мети спільної діяльності на основі усвідомлених цілей власної діяльності та її структури за допомогою спостережень за ознаками міжособистісних відносин:	
3. 03. 01	- діагностувати власний стан та стан і настрої інших людей, рівень психологічної напруги, вирішуючи завдання діяльності різної складності;	ЗП. Р
3. 03. 02	- визначати чинники, що призводять до виникнення конфліктів у міжособистісному спілкуванні, та зменшувати рівень їх впливу;	ЗП. Р
3. 03. 03	- організувати та контролювати власну поведінку з метою забезпечення гармонійних стосунків з учасниками спільної діяльності, враховуючи психологічні особливості її членів, зумовлені віком, статтю, політичними та релігійними уподобаннями, рівнем розвитку психічних функцій, можливими життєвими кризами тощо.	ПП. Р
3. 04	Організувати власну діяльність	
	В умовах виробничої або побутової діяльності на основі усвідомленої мети діяльності та її структури, спираючись на принципи суб'єктно-діяльнісного підходу:	
3. 04. 01	- формувати орієнтовну основу власних дій;	ЗП. О
3. 04. 02	- оцінювати результати власної діяльності стосовно досягнення часткових та загальних цілей діяльності;	ЗП. О
3. 04. 03	- коригувати цілі діяльності та її структуру з метою підвищення безпеки та ефективності діяльності.	ЗП. О
3. 05	Здійснювати саморегулювання поведінки в побуті і на виробництві та вести здоровий спосіб життя	
	На основі відомостей та власних уявлень щодо етапів розвитку особистості, засобів уникнення життєвих криз, особливостей фахової й соціально-виробничої та побутової діяльності:	
3. 05. 01	- застосовувати спеціальні методики корекції власного психічного стану залежно від психофізичних навантажень;	ПП. О
3. 05. 02	- користуватися прийомами саморегулювання та самоконтролю, розвитку вольових властивостей особистості;	ПП. О
3. 05. 03	- підтримувати сприятливий психологічний клімат у родині, враховуючи психологічні особливості її членів, зумовлені віком, статтю, політичними та релігійними уподобаннями, рівнем розвитку психічних функцій, можливими життєвими кризами тощо.	ПП. Р
3. 06	Забезпечувати необхідний рівень особистої фізичної підготовленості та психічного здоров'я	
	В умовах виробничої або побутової діяльності:	
3. 06. 01	- використовувати фізичні вправи з метою збереження та зміцнення власного здоров'я і забезпечення фахової дієздатності;	ПП. О
3. 06. 02	- використовувати відповідні види фізичних вправ та психофізичний тренінг для профілактики захворювань, зміцнення здоров'я та підвищення розумової і фізичної працездатності;	ПП. О
3. 06. 03	- використовувати засоби фізичної культури і спорту з метою покращення здоров'я та рухової підготовленості, як	ПП. О

	видів контролю особистості та враховуючи особливості здійснення навчально-виховного процесу у різних типах шкіл.	
2. 04. 017	Користуючись знаннями про основні функціональні обов'язки вчителя початкової школи та способи їх реалізації в урочній, позаурочній та позашкільній діяльності, вміти здійснювати педагогічну працю на основі принципів наукової організації, впроваджуючи у практику роботи школи досягнення психолого-педагогічної та методичної науки, поширювати передовий досвід вчителів з метою оптимального забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, батьками, педагогічним колективом, громадськістю при вирішенні основних завдань початкової ланки освіти.	ПР.О.
2. 05.	Ознайомлення учнів з двома формами мовлення (усним та писемним), з виражальними засобами мови та етичними нормами спілкування.	ПФ.С.
2. 05. 018	На основі знань і умінь з орфоєпії та граматики, враховуючи різноманітні види літературних жанрів, з метою удосконалення техніки читання вміти поєднувати прийоми роботи для формування і удосконалення навчальної активності та читацької самостійності дітей шляхом використання високохудожньої допоміжної літератури, вивчення усної народної творчості, проведення предметних та народних ігор, екскурсій, спостережень за навколишнім світом, ранків казок, поезій, спілкування з природою, нестандартних уроків та уроків-блоків.	ПР. Р.
2. 05. 019	Користуючись знаннями про основні напрями розвитку мовлення, загальними правилами культури мовлення й етапами мовного спілкування, з метою вироблення в учнів етичних норм спілкування в усній та писемній формах вміти удосконалювати звуковимову, підвищувати вимовну культуру, активізувати словниковий запас шляхом аналізу текстів, передачі їх змісту за опорними словами та реченнями, із заміною особи, творчим додатком, написанням текстів, описів, міркувань, роздумів.	ПР.О.
2. 05. 020	На основі орфоєпічних, орфографічних та лексичних знань з метою формування в учнів умінь дотримуватися норм мовленнєвого етикету, правил мовленнєвої поведінки вміти розробляти нестандартні уроки на "замовлення", уроки-диспути, ігри, дискусії за допомогою використання інтегрованого матеріалу та високохудожніх зразків допоміжної літератури.	ПР. Р.
2. 05. 021	На основі знань з лексикології та граматики з метою цілеспрямованого розвитку творчих здібностей та логічного мислення молодших школярів вміти укладати допоміжний зміст навчання до основного та використовувати малюнкові плани для написання творів, графічного зображення сюжету з титрами, проведення екскурсій у природу, ранків поезій, літературних вікторин, уявних подорожей.	ПР. Р.
2. 06.	Формування в учнів умінь працювати з текстом.	ПФ.С.
2. 06. 022	Користуючись психо-лінгвістичними знаннями як основою методики розвитку зв'язного мовлення з метою ознайомлення дітей із зразками зв'язного мовлення в умовах школи: (оповіданнями, казкою, доповіддю, розгорнотою усною відповіддю, переказом, твором), вміти добирати види вправ на вироблення у дітей умінь давати розгорнуту відповідь за алгоритмом запитань; вести у щоденниках записи спостереження за природою і погодою; будувати розповідь на завдану тему; здійснювати словесне малювання картин природи; складати відгуки на прочитані книжки, спектаклі, кінофільми; писати ділові папери, оголошення, телеграми; створювати уявну екранізацію художніх творів.	ПР. Р.
2. 06. 023	На основі знань з граматики з метою вдосконалення умінь мо-	ПР. Р.

	лодших школярів будувати речення, поширювати їх образними словосполученнями, ознаками дій, прикладками та порівняннями, об'єднуючи дібраний матеріал у текст, уміти добирати за аналогією та самостійно складати конструктивні і творчі вправи, спрямовані на удосконалення умінь учнів висловлювати думки реченнями правильної синтаксичної будови; розробляти сценарії дидактичних ігор і конкурсів для розвитку пізнавальної діяльності дітей у роботі над словосполученням, реченням, текстом; будувати алгоритм запитань на вироблення в учнів умінь оперувати зв'язним мовленням.	
2. 06. 024	На основі знань про текст та його структуру з метою підготовки учнів до написання текстів різних типів – розповідей, описів, міркувань – уміти формувати в учнів стилістичні умінь і навички, реалізувати їх у практичній мовленнєвій діяльності шляхом проведення бесід, спостереження, синонімічної заміни граматичних засобів, використання словників, контекстного порівняння, переконструювання, редагування, саморедагування.	ПР. Р.
2. 06. 025	На основі знань із стилістики та синтаксису з метою розвитку навчально-творчих здібностей молодших школярів уміти своєчасно виправляти помилки в усному мовленні учнів, толерантно ставитись до їх думок, вказувати на стилістичні огріхи в усному мовленні, дотримуватись норм етикету в спілкуванні з школярами засобами проведення диспутів, виконання практичних робіт, творчих завдань, написання казок, оповідань та поезії.	ПР. Р.
2. 07.	Вироблення в учнів умінь будувати словосполучення, речення різних типів, правильно інтонувати їх та вживати розділові знаки на письмі.	ПФ.С.
2. 07. 026	Користуючись теоретичними знаннями про словосполучення як лексико-граматичну єдність слів у реченні, з метою розвитку в учнів правильно їх будувати та виділяти з речень уміти формувати у дітей стилістичні умінь і навички у практичній мовленнєвій діяльності, удосконалювати культуру мовлення у роботі над “моделями” словосполучень; розвивати чуття мови на основі усвідомлення сполучності слів; формувати і розвивати пізнавальну активність та самостійність у практичній навчальній діяльності.	ПР. Р.
2. 07. 027	На основі знань про речення як основну мовленнєву одиницю, складову зв'язного тексту з метою удосконалення дитячого мовлення уміти організувати роботу, спрямовану на формування вдосконалення у дітей навичок правильно будувати різноманітні речення залежно від мети, ситуації спілкування; використовувати різні типи речень за метою висловлювання в діалозі; добирати вправи на розвиток умінь правильно сприймати емоційно-оцінну інформацію висловлення; членувати логічними паузами речення на синтагми для надання виразності висловлюваній думці у ході виконання практичних вправ, побудови розповідей, переказів, текстів, описів предметів, педагогічних ігор.	ПР. Р.
2. 07. 028	Оперуючи знаннями з синтаксису як лінгвістичною основою роботи над реченням у процесі мовленнєвої діяльності з метою вироблення в учнів навичок будувати складні речення та правильно їх вживати і ставити розділові знаки, уміти розвивати у дітей за оптимального поєднання різних прийомів роботи творчі здібності, пізнавальну самостійність, навчальну активність шляхом: виконання синтаксичних вправ на побудову речень за поданими зразками; вироблення умінь знаходити межі речень у тексті; поширення їх за запитаннями та скорочення; складання речень із засобами образності.	ПР. Р.
2. 08.	Збагачення активного словника учнів лексикою різних тема-	ПФ.С.

**Додаток Б
(обов'язковий)**

Таблиця - Здатності випускників вищого навчального закладу, що вимагаються, та система умінь, що їх відображає

Шифри здатності та умінь	Зміст здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та умінь, що її відображає	Вид та рівень сформованості умінь
3. 01	Діагностувати власні психологічні стани та почуття з метою забезпечення ефективної та безпечної діяльності	
	В умовах виробничої або побутової діяльності за результатами аналізу продуктів власної діяльності та самоспостережень за емоціями, почуттями, станом і характером перебігу пізнавальних процесів, що супроводжують діяльність:	
3. 01. 01	- оцінювати із застосуванням відповідних методичних засобів та встановлених критеріїв рівень розвитку власних пізнавальних процесів (відчуття, сприймання, увага, пам'ять, мислення, увага);	ЗП. О
3. 01. 02	- оцінювати відповідність якісних та кількісних показників рівня розвитку власних пізнавальних процесів за встановленими виробничими нормами та вимогами;	ЗП. О
3. 01. 03	- визначати характер впливу рівня розвитку власних пізнавальних процесів на ефективність виконання професійних та соціально-виробничих завдань різного рівня складності;	ЗП. О
3. 01. 04	- застосовувати спеціальні прийоми підвищення ефективності пізнавальних процесів, що супроводжують діяльність;	ПП. О
3. 01. 05	- оцінювати за характеристиками власних психологічних станів та почуттів рівень задоволення умовами, характером та результатами професійної та побутової діяльності;	ЗП. О
3. 01. 06	- із застосуванням відповідних методичних засобів визначати фактори, що порушують відчуття психологічного комфорту в процесі життєдіяльності, та зменшувати рівень їх впливу;	ЗП. О
3. 01. 07	- встановлювати рівень відповідності власних індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей наявним умовам професійної і побутової діяльності;	ЗП. О
3. 01. 08	- за допомогою спеціальних методичних прийомів здійснювати корекцію власних індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей при виникненні ознак фрустрації, депресії, психоемоційної напруги та інших негативних переживань.	ПП. О
3. 02	Визначати цілі і завдання власної діяльності та забезпечувати їх ефективне та безпечне виконання	
	В умовах виробничої або побутової діяльності на основі результатів аналізу особистих потреб і усвідомлення мотивів діяльності, спираючись на принципи суб'єктно-діяльнісного підходу:	
3. 02. 01	- формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів;	ЗП. Р

	їх при організації власної праці на основі самоспостереження за власною професійною діяльністю та аналізу передового педагогічного досвіду, періодичних, наукових, психолого-педагогічних видань.	
7. 67. 269	Базуючись на знаннях про можливості системи засобів та елементів педагогічної техніки, вміти практично використовувати власний психофізичний апарат як інструмент педагогічного впливу з метою ефективної організації педагогічної взаємодії.	ПР. Р.
7. 67. 270	Володіючи критеріями, технологією вивчення, узагальнення і впровадження передового педагогічного досвіду, сучасними надбаннями психолого-педагогічної та методичної науки, орієнтуючись на основні нормативні документи у системі освіти та тенденції її розвитку, вміти впроваджувати нові теоретичні і практичні знахідки у власну педагогічну діяльність.	ПР. О.
7. 67. 271	Використовуючи знання з основ професійно-педагогічного спілкування та орієнтуючись на нову освітню парадигму, вміти удосконалювати власну комунікативну культуру і будувати стосунки з учнями як суб'єкт-суб'єкту взаємодії з метою забезпечення творчого розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу.	ПР. Р.

	тичних і стилістичних груп та фразеологізмами.	
2. 08. 029	Враховуючи лінгводидактичні основи формування українського стилю мислення особистості молодшого школяра з метою збагачення словникового запасу учнів та успішного використання ними лексики різних тематичних груп для побудови словосполучень і речень, уміти навчити учнів прийомом розкриття лексичного значення слів.	ПР. Р.
2. 08. 030	На основі знань лексикології з метою розвитку образного мовлення учнів уміти навчити дітей використовувати слова-синоніми, значення експресивно-забарвлену лексику, антонімічні пари, метафоричні вислови при створенні художнього образу на уроках мови, читання та розвитку зв'язного мовлення.	ПР. Р.
2. 08. 031	На основі знань з граматики та лексикології з метою практичного збагачення словникового запасу учнів молодшого шкільного віку уміти добирати матеріал для словниково-стилістичних, словниково-логічних та словниково-граматичних вправ, а також розробляти сценарії дидактичних ігор типу: "Назви, що в чому?", "Хто виготовив ці предмети?", "Як буде навпаки?", "Коли можна так сказати?", "Запроси в гості розшифровані слова", "Уяви себе поетом" і т.д.	ПР. Р.
2. 08. 032	На основі лексико-граматичних знань з метою удосконалення та підвищення культури мовлення учнів 2 – 4 класів навчити їх прийомом запобігання помилкам у писемному та усному мовленні, здійснюючи диференційований підхід до учнів на уроках, використовуючи парну та групову форми навчання, розширюючи методичний апарат вправ основного змісту навчання завданнями, спрямованими на збагачення якісно-кількісного словника молодших школярів.	ПР. Р.
2. 09.	Вироблення в учнів умінь визначати морфемну будову слова та з'ясувати роль окремих морфем.	ПФ.С.
2. 09. 033	Використовуючи знання про морфемну будову слова з метою удосконалення у молодших школярів практичних умінь визначати основу слова та окремі морфеми в ній, уміти виявляти в основному та допоміжному змісті лексику для аналізу, яка відповідає віковим особливостям учнів згідно з лінійно-концентричним принципом побудови програми.	ПР. Р.
2. 09. 034	Враховуючи значення і завдання роботи над морфемною будовою слова в початковій школі, з метою пропедевтичного вивчення елементів словотвору з дітьми уміти добирати зміст навчання для побудови різних видів вправ із словотворення, добирати до них методичний апарат для подолання посильних розумових труднощів молодших школярів.	ПР. Р.
2. 10.	Визначення належності слова до певної частини мови, розрізнення з-поміж них змінних та незмінних, вживання слів змінних частин мови в різних граматичних формах, розуміння функції службових частин мови	ПФ.С.
2. 10. 035	Враховуючи принцип розташування граматичного матеріалу за роками навчання у 1-4 класах, використовуючи знання граматичного матеріалу за вищу школу з метою формування в учнів молодшого шкільного віку уявлень про частини мови на основі становлення їх семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі, уміти виявляти труднощі у засвоєнні граматичних понять учнями початкових класів, створювати педагогічно-психологічні умови, що забезпечують засвоєння граматичних понять на уроці, добирати тексти для вивчення частин мови, керуватися лінійно-концентричним принципом у вивченні частин мови за програмою початкової школи.	ПР. Р.035
2. 10. 036	На основі знань з морфології з метою усвідомлення молодши-	ПР. Р.

	ми школярами граматичних ознак основних трьох частин мови (іменника, прикметника, дієслова) уміти до основного змісту навчання укладати додаткову систему вправ, опрацювання якої удосконалювало уміння дітей аналізувати частини мови, користуватися прийомами синтезу, порівнювати мовні явища, зіставляти написання з вимовою, класифікувати матеріал, розв'язувати проблемні ситуації.	
2. 10. 037	Керуючись основою знань з граматики, вміти формувати та удосконалювати в учнів уміння розрізняти змінні та незмінні частини мови, вживати слова змінних частин мови в різних граматичних формах, розуміти функцію службових частин мови; вміти забезпечувати розуміння учнями повного та часткового морфологічного аналізу, поєднувати роботу над словом і словосполученням із розвитком контекстного мовлення, виробляти та закріплювати елементарні навички складати схеми речень з розділовими знаками, визначаючи в них головні, другорядні члени та частини мови для їх вираження.	ПР. Р.
2. 11.	Забезпечення опанування учнями звуковим складом мови та графічними знаками (буквами) для його позначення, каліграфічним їх написанням, основами орфоепічних та найуживаніших орфографічних правил.	ПФ.С.
2. 11. 038	На основі фонетико-графічного, орфоепічного та орфографічного матеріалу з метою формування у дітей літературної вимови як найважливішого засобу забезпечення орфографічної навички уміти створювати дидактичні умови успішного засвоєння найуживаніших орфографічних правил, складати план-конспект уроку з вивчення орфографічної теми, доповнюючи основний зміст самостійно укладеними репродуктивними, конструктивними та контекстуальними вправами, спрямованими на поглиблене вивчення мовного матеріалу у зв'язку з розвитком мовлення учнів.	ПР. Р.
2. 11. 039	На основі блоку орфоепічно-орфографічних знань з метою створення єдиного мовного режиму у класному колективі уміти формувати та удосконалювати уміння учнів виконувати вимоги щодо писемного й усного мовлення, порядку ведення зошитів, виправлення помилок та проведення роботи над ними.	ПР. Р.
2. 11. 040	Керуючись обсягом орфографічних знань з метою розвитку навчально-пізнавальної активності молодших школярів, уміти знаходити нові підходи до вивчення орфографічних тем у початковій школі, створювати проблемні ситуації, добирати тексти виховного та розвивального характеру, які можуть служити основою вивчення певного орфографічного правила, організувати позакласну роботу, спрямовану на підвищення інтересу до орфоепічно-орфографічного матеріалу.	ПР. Р.
2. 11. 041	На основі знань і умінь з орфографії та відповідних методичних рекомендацій МО і науки України з метою запобігання орфографічним помилкам уміти добирати матеріал для диктантів як окремого виду вправ за способом сприймання і характеру відтворення учнями диктованого тексту з урахуванням конкретної дидактичної мети та особливостей засвоєння певного типу орфограм, а також запроваджувати парну, групову та колективну форми навчання на базі гомогенних та гетерогенних груп, робота яких підпорядкована загальній темі уроку з установкою на взаємодопомогу в опануванні вивчаного матеріалу.	ПР. Р.
2. 12.	Формування особистості дитини засобами художнього слова.	ПФ.С.
2. 12. 042	На основі програмних вимог МО і науки України щодо знань, умінь та навичок молодших школярів на уроках читання з метою	ПР. Р.

	любов, свобода, краса, творчість, мудрість, праця, друзі, активна життєва позиція, впевненість у собі, тощо вміти порівнювати, групувати, аналізувати художні та науково-пізнавальні твори для дітей, казку як фольклорний художній твір, малі фольклорні жанри, випадки з життя героїв, байки, п'єси проводити уроки, бесіди, дискусії, виховні заходи тощо з метою донесення до свідомості учнів необхідності формування даної групи цінностей у суспільному житті дитини та побудови на їх основі власної системи життєдіяльності.	
6. 65. 262	З метою формування активної позиції особистості, здатної до конструктивного перетворення довкілля на засадах гармонії і краси, доцільності, використовуючи основи художньо-промислового виробництва на рівні ручних, ремісничих технологій, декоративно-ужиткового мистецтва і дизайну, вміти розробляти та власні творчі задуми та навчати цьому учнів у процесі навчання та у поза - навчальній діяльності.	ПП. О.
6. 65. 263	З метою забезпечення формування основних інструментальних цінностей та використання їх учнями у власній життєдіяльності та життєтворчості (освіченість, життєрадісність, вихованість, чесність, сумлінність, терплячість, відповідальність, активність, сміливість, непримиренність, тощо) вміти здійснювати оцінювання поведінки, діяльності, твердження і міркування відносин, використовуючи навчальний матеріал, психолого-педагогічну, дитячу літературу, телепередачі, казки, дитячі вистави, тощо, будувати виховний процес згідно з основними вимогами до рівня вихованості учнів початкової школи.	ПР. О.
6. 65. 264	З метою введення дітей у світ морально-етичних цінностей через художні образи літературних творів, використовуючи ті твори, тематика і зміст яких відображають різні сторони життя дитини і навколишньої дійсності (твори про дітей, їх взаємини у сім'ї, школі, оточуючому житті, твори про природу, про різні види мистецтва, тощо), вміти навчати учнів здійснювати аналіз вчинків і формувати в них активну життєву позицію.	ПР. О.
7.	Професійно-особистісне самоудосконалення.	
7. 66.	Забезпечення професійного зростання.	ПФ. Д.
7. 66. 265	Спираючись на систему професійно-ціннісних орієнтацій особистості вчителя та гуманістичну спрямованість професії педагога, вміти розвивати і підтримувати власні мотиви само-актуалізації у сфері професійної діяльності, користуючись засобами діагностики власних здатностей і здібностей до даної професії і вносити корективи у цілі і завдання професійної життєтворчості.	ПП. Р.
7. 66. 266	На основі знання характеристик основних детермінант розвитку професійних якостей учителя та усвідомлюючи вимоги до виконання професійних обов'язків, спираючись на результати само-діагностики, вміти визначати особливості індивідуального стилю роботи і складати програму професійно-педагогічного само удосконалення, самостійно добираючи відповідні методи і засоби роботи над собою.	ПР. О.
7. 66. 267	Базуючись на знаннях про основні принципи, методи та засоби професійно-педагогічного само удосконалення, вміти здійснювати професійне самовиховання та самоосвіту з метою професійного зростання у постійно змінній педагогічній дійсності.	ПР. О.
7. 67.	Оволодіння зразками передового педагогічного досвіду і вдосконалення педагогічної техніки.	ПФ. Д.
7. 67. 268	Використовуючи знання про професійно-значущі якості вчителя, педагогічну техніку та культуру педагогічної взаємодії, вміти виявляти умови ефективності педагогічної діяльності і враховувати	ПП. Р.

	вати та оцінювати їх у навчально-виховному процесі з метою попередження деструктивних явищ у проявах поведінки учнів і виховання у них позитивних рис характеру, забезпечення соціально прийнятних норм вихованості та проявів поведінки.	
6. 63. 255	З метою накопичення досвіду ціннісного ставлення до навколишнього середовища, використовуючи психолого-педагогічні знання, систему знань (емпіричні факти, уявлення, елементарні поняття), яка опосередковано відображає закони і закономірності природи і місце у ній людини, вміти організувати, проектувати та забезпечувати та корегувати єдність інтелектуального та емоційного сприймання навколишньої природи.	ПП. О.
6. 63. 256	З метою формування в учнів розуміння значення життя як найвищої цінності, використовуючи систему знань про цілісність і різноманітність природи, а також психолого-педагогічні знання про форми, методи та засоби впливу на свідомість, почуття та діяльність учня початкових класів, вміти викликати почуттєве ставлення до оточуючих подій та організувати активне спілкування дітей із соціальним та природним оточенням згідно з суспільно-прийнятими нормами і правилами поведінки.	ПП. О.
6. 63. 257	З метою ознайомлення учнів із сенсорними еталонами і набуття навичок поведінки у природному і соціальному оточенні, використовуючи систему цінностей українського суспільства в особистісній формі їх існування, досвід особистісного ставлення до системи цінностей українського суспільства, зокрема етнічних, загальнонаціональних, загальнолюдських, вміти конструювати та регулювати умови для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, культурних і статево-рольових стандартів поведінки.	ПП. О.
6. 64.	Забезпечення усвідомлення дитиною довкілля і себе в ньому.	ПФ. Д.
6. 64. 258	З метою практичної побудови педагогічного процесу на засадах гуманізації та демократизації за використання педагогічної літератури, педагогічних виставок, спектаклів для дітей, концертів, телепередач і кінофільмів, екскурсій, змісту творів українських і зарубіжних письменників, усної народної творчості вміти виділяти, спостерігати, оцінювати основні елементи соціального досвіду як складові змісту виховного процесу і на їх основі здійснювати планування, проектування та конструювання виховних заходів.	ПП. О.
6. 64. 259	З метою формування національно-патріотичних почуттів і свідомого ставлення до своєї ролі і місця у соціумі, використовуючи навчальні програми, навчальний матеріал, історичні відомості про видатні постаті, звичаї та свята українського народу, мовленнєвий етикет, забезпечувати формування поваги до української держави, формувати громадянську свідомість та самосвідомість різноманітними формами, методами та засобами впливу на свідомість і поведінку учнів під час уроків, у позаурочній діяльності та у побуті.	ПП. О.
6. 64. 260	З метою формування в учнів в процесі навчально-виховної діяльності сукупності знань про побут, звичаї, традиції українського народу, використовуючи навчальні плани, навчальний матеріал, українські національні ігри, іграшки, дитячі пісні, веснянки, заклички, лічилки, українські казки, приказки, прислів'я, предмети українського побуту, рослини, які є символами України, звичаї та свята українського народу, вміти планувати, проектувати, організовувати, корегувати навчально-виховний процес по формуванню в учнів національної свідомості та самосвідомості.	ПП. О.
6. 65.	Забезпечення засвоєння учнями основних термінальних та інструментальних цінностей.	ПФ. Д.
6. 65. 261	З метою формування в учнів основних термінальних цінностей:	ПП. О.

	формування та удосконалення читацької культури дітей уміти оптимально поєднувати прийоми роботи з формування якостей повноцінного читання, забезпечувати умови вироблення способів динамічного читання, розвивати пізнавальний інтерес та задовольняти внутрішні пізнавальні потреби дітей при опрацюванні літературних жанрів.	
2. 12. 043	Оперуючи блоком знань про літературні жанри з метою розвитку у дітей логічного мислення на уроках читання, уміти опрацювати з дітьми твори як єдине складне ціле, у якому всі компоненти взаємопов'язані, запроваджуючи у навчальний процес такі види робіт, як: поділ тексту на частини; складання плану до них; переказ вибіркової, дослівної, з творчим доробком; передача змісту за опорною лексикою та ін.	ПР. Р.
2. 12. 044	Керуючись знаннями про вплив високохудожніх творів на формування особистості молодших школярів з метою розвитку їх творчих здібностей, уміти виявляти та розвивати потенційні можливості дітей шляхом проведення хвилин "митців художнього слова", творчих вправ, дискусій, літературних ігор, вікторин, словесного малювання, уявної екранізації та інсценізації.	ПР. Р.
2. 12. 045	На основі знань з найновіших досліджень в галузі методики читання з метою розвитку пізнавального інтересу учнів до уроків читання та пізнавальної самостійності уміти використовувати допоміжний матеріал, аналізувати зображувальні засоби та особливості мови персонажів у єдності з розкриттям змісту та оцінкою поведінки героїв, удосконалювати механізм "випереджувального синтаксису" в процесі читання для розвитку смислової здогадки, задовольняти бажання дітей ставити питання до змісту вивчаного тексту та одержувати на них відповіді від однокласників, створювати умови для перенесення знань з позакласного читання на уроки класного, об'єктивно оцінюючи знання й уміння дітей молодшого шкільного віку.	ПР. Р.
2. 13.	Формування вміння оперувати з числами	ПФ.С.
2. 13. 046	Спируючись на об'гуртування арифметичних дій в множинні цілих невід'ємних чисел, вміти виконувати арифметичні дії з багатозначними числами з метою формування обчислювальних навичок, застосовуючи підручник, дидактичні матеріали в процесі навчальної діяльності на уроці і в позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 13. 047	Аналізуючи закони арифметичних дій в множині цілих невід'ємних чисел, вміти застосовувати закони додавання і множення до обчислень в початкових класах з метою поглиблення в учнів обчислювальних навичок і пошуку раціональних шляхів розв'язування прикладів і задач на уроці і в позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 13. 048	Користуючись алгоритмами арифметичних дій в десятковій та в не десятковій системах числення, принципами роботи ЕОМ, вміти виконувати арифметичні дії в десятковій і не десятковій системах числення, використовуючи ЕОМ в початкових класах, з метою розвитку пізнавальних здібностей молодших школярів у процесі навчальної діяльності в урочний та позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 14.	Забезпечення в учнів умінь оперувати відношеннями на множині.	ПФ.С.
2. 14. 049	Використовуючи теоретико-множинний апарат, структурний аналіз відношень "рівно", "більше на", "менше на", "більше в", "менше в", вміти визначати вид відношення, оперувати відношеннями при порівнянні величин, при розв'язуванні різних видів арифметичних задач в початкових класах з метою розвитку логічного мислення учнів.	ЗР.Р.
2. 14. 050	На основі елементів теорії математичної логіки, операцій над	ЗР.Р.

	висловленнями вміти наводити приклади висловлень та визначати їх істинність, користуватися математичною символікою, встановлювати існування слідування, рівносильність між твердженнями, які використовуються в початковій школі, з метою формування алгоритмічного мислення учнів, застосовуючи програмовані навчальні посібники на уроці і в позаурочний час.	
2. 14. 051	На основі аналізу структури математичних тверджень, оперуючи поняттям предиката, вміти виконувати операції над предикатами, складати структурні формули тверджень, користуючись кванторами існування і загальності, наводити приклади алгоритмів, що вивчаються в початкових класах, з метою розвитку логічного мислення учнів, застосовуючи перфокарти, програмовані посібники ЕОМ на уроках в початкових класах.	ЗР.Р.
2. 14. 052	Використовуючи елементи комбінаторики, вміти розрізняти різні види комбінаторних сполук, обчислювати їх значення за відповідними формулами з метою розвитку пізнавальних інтересів учнів, застосовуючи різні види комбінаторних задач в навчальній діяльності молодших школярів.	ЗР.Р.
2. 14. 053	Спираючись на означення і властивості відношення подільності, теорем про подільність суми, різниці і добутку, на множині цілих невід'ємних чисел, вміти користуватись поняттями "дільник і кратне", "просте і складене число", аналізувати числові вирази з метою формування в учнів початкових класів доказових міркувань, застосовуючи правило подільності різних видів виразів на уроці і в позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 14. 054	На основі знань найбільшого спільного дільника (НСД) і найменшого спільного кратного (НСК) кількох чисел вміти знаходити НСД і НСК кількох чисел різними способами, розв'язувати текстові задачі з метою розвитку в учнів початкових класів алгоритмічного мислення.	ЗР.Р.
2. 15.	Забезпечення опанування учнями елементів алгебри.	ПФ.С.
2. 15. 055	Спираючись на розвиток відповідних мовленнєвих умінь, пов'язаних з використанням математичних термінів та символів, вміти : виявляти числовий вираз та обчислювати його значення, мати уявлення про буквений вираз; знаходити числове значення буквеного виразу при заданих числових значеннях букв, що входять до нього, з метою розвитку логічного мислення учнів, зв'язного математичного мовлення.	ЗР.Р.
2. 15. 056	З метою формування в учнів поняття рівності і нерівності, використовуючи аналіз математичних виразів, вміти читати і записувати рівності і нерівності, використовувати властивості рівностей і нерівностей при розв'язуванні задач в урочний і позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 15. 057	З метою формування в учнів поняття рівняння з однією змінною вміти відрізняти рівняння від інших математичних виразів, знаходити область визначення і множину значень рівняння, розв'язувати різні види рівнянь, використовувати рівняння при розв'язуванні задач в початкових класах, застосовуючи підручники, ілюстративні таблиці, дидактичні матеріали на уроці і в позаурочний час.	ЗР.Р.
2. 15. 058	На основі теоретичних положень про функціональну залежність між величинами вміти розрізняти конкретні види функцій, знаходити область визначення і множину значень функцій, аналізувати властивості функцій і будувати їх графіки з метою формування в учнів початкових класів знань про функціональну залежність в процесі урочної і позаурочної діяльності.	ЗП.Р.
2. 16.	Забезпечення формування в учнів уявлень про основні геометричні фігури.	ПФ.С.

	потенціалу родини з метою забезпечення єдності виховних впливів на учнів з боку школи, сім'ї та громадськості вміти, проектувати педагогічно доцільну щоденну навчально-виховну діяльність, виходячи з прагнень та побажань учнів та їх батьків.	
5. 61. 248	Організовуючи виховні справи (ВС) та колективні творчі справи (КТС) з метою максимального впливу на розум і емоції, духовність і естетизм, фізичний розвиток і моральність кожного учня, вміти планувати та регулювати виховну діяльність з огляду на право вибору видів людської діяльності, визначати її об'єкт і предмет з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей, їхніх інтересів і можливостей.	ПП. О.
5. 62.	Планування соціально-виховних впливів на особистість молодшого школяра.	ПФ. Д.
5. 62. 249	Керуючись загальним планом роботи школи, нормативними документами, рішеннями педагогічної ради, наказами по школі, вміти організовувати, планувати, конструювати та контролювати групові та колективні заходи виховного впливу на розум і емоції, духовність і естетизм, фізичний розвиток і моральність, використовуючи комплексний підхід до організації навчально-виховної діяльності.	ПП. О.
5. 62. 250	З метою розробки плану - сценарію виховної творчої справи класу вміти визначити мету, зміст, структуру виховного заходу колективної форми та способи педагогічного керівництва його проведенням на основі індивідуальних особливостей дітей, пов'язаних зі спадковістю, емоційно-психологічним станом.	ПП. О.
5. 62. 251	Використовуючи на уроках та в позакласній роботі духовні надбання народу, усну народну творчість, культурно-історичні, національні традиції української етнографії, враховуючи індивідуальні особливості учнів, вміти формувати, національну свідомість та самосвідомість, гордість за причетність до своєї нації, держави, усвідомлення її краси і багатства, повагу до культури свого народу, традицій, обрядів, свят.	ПП. О.
5. 62. 252	З метою формування морально-етичної самосвідомості учнів, а також патріотичних почуттів, розуміння своєї причетності до всього людства, до українського народу, української держави за допомогою навчального матеріалу, психолого-педагогічних знань українського мовленнєвого етикету, національних рухливих ігор, декоративно-прикладного мистецтва вміти створювати психолого-педагогічні умови для поєднання морального, фізичного і соціального розвитку учнів.	ПП. О.
5. 62. 253	З метою формування досвіду особистісного ставлення до системи цінностей українського суспільства, зокрема етнічних, загальнонаціональних, загальнолюдських, шляхом створення передумов для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, традицій українського народу, культурних і ставово-рольових стандартів поведінки вміти забезпечувати почуттєве сприймання, організацію активного спілкування дітей із соціальним і природним оточенням, накопичення досвіду ціннісного ставлення до навколишнього середовища.	ПП. О.
6.	Ціннісно-орієнтаційна	
6. 63.	Забезпечення усвідомлення дитиною людини як складної, неповторної та самостійної живої істоти	ПФ. Д.
6. 63. 254	Використовуючи педагогічну літературу, періодичні видання, передовий педагогічний досвід, спектаклі, концерти, телепередачі та кінофільми для дітей, вміти визначати, аналізувати, порівняти, класифікувати, оцінювати та співставляти актуальні проблеми виховання учнів початкової школи, розробляти завдання, реалізувати	ПП. О.

	позакласній роботі з метою організації їх навчальної, трудової, ігрової, природоохоронної і т.д. діяльності, вироблення в них стійких інтересів та нахилів, розвиваючи загальні та спеціальні здібності, вміти поєднувати педагогічне керівництво з розвитком ініціативи, самодіяльності і колективної творчості дітей.	
5. 59. 239	З метою розкриття перспектив особистісного росту, надання допомоги у визначенні напрямків розвитку дитини, вміти формувати мотивацію і стимулювати діяльність, використовуючи різні види і форми соціально-виховної роботи.	ПП. Р.
5. 60.	Формування дитячого колективу.	ПФ. Д.
5. 60. 240	Використовуючи особистісно-орієнтований підхід до учнів з метою профілактики розмежування, дезінтеграції та конфронтації, регулювання і коректування міжособистісних стосунків в дитячому колективі, вміти педагогічно доцільно планувати і стимулювати діяльність колективу, створювати необхідні організаційні, психолого-педагогічні умови для його формування.	ПП. Р.
5. 60. 241	Застосовуючи адекватні методи, прийоми і техніки керування внутрішньо-груповим спілкуванням, спільною діяльністю, з метою регулювання міжособистісних стосунків в дитячому колективі вміти організовувати взаємини між дітьми у процесі спільної діяльності.	ПП. Р.
5. 60. 242	Створюючи формальний актив класу, домагаючись підтримки його всіма учнями, використовуючи актив як засіб, як помічника вчителя з метою формування та розвитку класного колективу, вміти організувати колективне самоврядування, забезпечувати органічне сполучення керування і самоврядування, тактовно здійснювати педагогічне керівництво дитячим самоврядуванням.	ПП. Р.
5. 60. 243	Визначаючи соціально значимі і привабливі для дітей цілі та перспективи, вміти прогнозувати розвиток колективу, планувати його ближню, середню і далеку перспективу діяльності, використовувати колектив як засіб розвитку кожного його члена, об'єднати його зусилля навколо спільної діяльності, розподіляти обов'язки між учнями на основі перспективних, середніх та ближніх цілей у плануванні колективної роботи учнів класу, розподілу між ними доручень з метою об'єднання зусиль учнів навколо спільної діяльності та створення такого виховуючого колективу, який би став засобом розвитку кожного його члена.	ПП. Р.
5. 61.	Забезпечення єдності виховних впливів на дитину школи, батьків та громадськості.	ПФ. Д.
5. 61. 244	Використовуючи колективні та індивідуальні форми роботи з батьками з метою надання їм допомоги у сімейному вихованні, постійно співпрацюючи з ними, по вихованню їх дітей, вміти встановлювати правильні (педагогічно доцільні, тактовні, засновані на загальних інтересах) взаємини з родиною, організувати, планувати, регулювати та коригувати конструктивну взаємодію з батьками і іншими старшими членами сімейного співтовариства.	ПП. Р.
5. 61. 245	Використовуючи різноманітні форми і засоби зв'язків сім'ї, школи та громадськості з метою виховання підростаючого покоління, вміти планувати та коригувати виховну діяльність з урахуванням характеру формуючого впливу родини і можливості його коректування.	ПП. О.
5. 61. 246	Використовуючи педагогічні практики для батьків (як важливої сфери їх спілкування та співпраці) на матеріалі класу з метою підвищення педагогічної освіченості і культури батьків, вміти планувати, організувати та управляти педагогічним батьківським всеобучем педагогічним батьківським всеобуч. Готувати та проводити батьківські збори та нетрадиційні форми роботи.	ПП. О.
5. 61. 247	Застосовувати адекватні методи вивчення й аналізу виховного	ПП. О.

2. 16. 059	На основі знань про геометричну фігуру як множину точок, здатність оперувати основними геометричними фігурами та їх властивостями, з метою оволодіння креслярськими вміннями, оперування лінійкою, вмінням застосовувати моделі геометричних фігур.	ПР. Р.
2. 16. 060	Використовуючи властивості планіметричних фігур, вміти розв'язувати геометричні задачі на обчислення, побудову, доведення з метою формування в учнів умінь доводити твердження, будувати геометричні фігури за допомогою лінійки, косинця, циркуля.	ПР. Р.
2. 16. 061	На основі знань про стереометричну фігуру як множину точок у просторі, здатність оперувати основними стереометричними фігурами та їх властивостями забезпечити формування навичок розв'язання задач з об'ємними моделями в учнів початкової школи.	ПР. Р.
2. 17.	Формування в учнів уявлень про різні числові множини.	ПФ. С.
2. 17. 062	У зв'язку із ознайомленням учнів з різними числовими множинами вміти виконувати арифметичні дії в множині цілих чисел, раціональних чисел, дійсних чисел з метою розширення меж натуральних чисел, використовуючи таблицю класів і розрядів, розрізні числа в процесі навчальної діяльності учнів початкових класів.	ЗП.Р.
2. 17. 063	Використовуючи поняття дробу в множині раціональних чисел, вміти порівнювати дробі, виконувати дії з дробами, розв'язувати задачі на знаходження дробу від числа і числа за його дробом з метою формування в учнів поняття цілого і частини, використовуючи розбірні моделі на уроці і вдома.	ЗП.Р.
2. 17. 064	Користуючись поняттям дійсного числа, вміти виконувати дії з дійсними числами, оперувати поняттям наближене значення ірраціонального числа з метою формування в учнів уявлень про різні числові множини, застосовуючи класифікацію, порівняльну характеристику об'єктів навчальної діяльності молодших школярів.	ЗП.Р.
2. 18.	Забезпечення ознайомлення учнів з основними величинами та їх вимірюванням	ПФ.С.
2. 18. 065	На основі знань про адитивно-скалярні величини, вимірювання величин вміти формувати в учнів знання мір довжини (кілометр, метр, дециметр, сантиметр, міліметр) та співвідношення між ними з метою забезпечення учнів початкових класів знаннями про зв'язк математики з життям, використовуючи еталони довжини, маси, часу, масштабну лінійку з цифровою шкалою тощо.	ЗП.Р.
2. 18. 066	Вміти забезпечити виконання побудови і вимірювання довжини відрізків за допомогою лінійки, порівняння довжин відрізків, виражених в різних одиницях вимірювання.	ПП. Р.
2. 18. 067	На основі знань про прямокутну систему координат, квадрату фігуру, площу фігури та її властивості вміти формувати в учнів уявлення про многокутник та периметр многокутника з метою розвитку просторової уяви, образного мислення молодших школярів, використовуючи геометричні моделі, креслярські інструменти на уроці і позаурочний час.	ПР. Р.
2. 18. 068	На підставі співвідношення між одиницями довжини практичні вимірювання на уроках математики і в позаурочний час в початковій школі використовуючи масштабну лінійку, косинець, циркуль, палетку, геометричні моделі.	ПР. Р.
2. 18. 069	На основі знань про величини та їх вимірювання з метою формування просторової уяви молодших школярів проводити обчислення площі трикутника, прямокутника, квадрата, многокутника, використовуючи лінійку, палетку, основні математичні формули на уроках математики в початковій школі.	ПР. Р.
2. 18. 070	З метою формування часових уявлень в учнів початкової шко-	ПП. Р.

	ли розробити таблиці, які систематизують одиниці вимірювання часу, здійснювати дії над іменованими числами, виражені мірами часу, використовуючи модель годинника, таблиць-календар, відомості про обертання небесних тіл тощо.	
2. 18. 071	На основі знань про масу, одиниці маси, використовуючи терези, набори шальок, спеціально підібрані предмети різного об'єму, (але однакової маси) таблиці мір маси, малюнки, вміти формувати в учнів знання мір маси (грам, кілограм, центнер, тонна), їх скороченого запису, співвідношень між ними та умінь застосовувати учнями знання при розв'язуванні задач.	ПП. Р.
2. 18. 072	З метою формування в учнів знань про грошові одиниці (гривня, копійка), їх скорочений запис, співвідношення між ними, формування у молодших школярів умінь використовувати співвідношення між гривнею і копійкою під час розв'язування задач, забезпечувати організацію і управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів при проведенні сюжетно-рольових ігор, екскурсій в процесі навчальної та позаурочної роботи.	ПП. Р.
2. 18. 073	На основі знань про об'єм геометричного тіла, властивості об'єму, застосовуючи різні мірки, вміти формувати в учнів поняття про об'єм, міру об'єму тіл з метою розвитку просторової уяви, навичок конструювання та малювання, обчислювальних навичок молодших школярів, використовуючи масштабну лінійку, моделі просторових геометричних фігур, таблиці мір на уроці і позаурочний час.	ПП. Р.
2. 18. 074	На основі знань величин ціна, кількість, вартість; швидкість, час, відстань; довжина прямокутника, його ширина і площа; зв'язків між величинами кожної групи, застосовуючи таблиці, предметні малюнки, ілюстрації у виді креслення, вміти формувати в учнів знання про залежності між швидкістю, часом і відстанню; ціною, кількістю, вартістю, розв'язувати прості арифметичні задачі на визначення швидкості, часу, відстані, ціни, кількості, вартості з метою формування в учнів функціональної залежності між величинами різного виду.	ПР. Р.
2. 19.	Забезпечення виконання основних завдань освітньої галузі "Фізична культура і здоров'я"	ПФ.С.
2. 19. 075	Керуючись основними поняттями теорії і методики фізичного виховання, його завданнями та принципами реалізації, вміти забезпечувати формування в учнів знань про здоров'я, вплив різноманітних факторів на способи його підтримання та збереження шляхом фізичних вправ, загартування організму, притримання правил гігієни, розпорядку дня та рухового режиму у навчальний та позанавчальний час.	ЗР. Р.
2. 19. 076	Застосовуючи соматометричні, соматоскопічні та фізіометричні показники, тотальні розміри тіла, пульс, тиск, спірометрію з метою оцінювання фізичного здоров'я учнів, вміти проводити заміри і користуватися оціночними таблицями, паспортом здоров'я школяра, державними тестами і нормативними оцінками фізичної підготовленості та здоров'я учнів з метою забезпечення виконання різних видів навчальних вправ і завдань під час організації шкільних і позашкільних видів роботи з фізичної культури.	ЗР. Р.
2. 19. 077	За допомогою знань з методики формування в учнів гармонійного фізичного розвитку, постави, загартування вміти на уроках з фізичної культури, під час проведення ігор спортивного характеру, самостійного виконання дитиною комплексу вправ ранкової гімнастики, фізкультпауз тощо забезпечувати об'єктивно необхідний для молодшого школяра обов'язковий рівень фізкультурної освіти (включаючи здоровий спосіб життя) для його повноцінної життєді-	ПП. Р.

	освіти, використовуючи різноманітні засоби впливу на учнів вміти забезпечувати спрямування навчального процесу на реалізацію принципів гуманізації, диференціації, демократизації з метою створення умов для формування гуманної особистості.	
4. 57. 229	На основі знань про методологію та методи науково-педагогічних досліджень вміти під час педагогічної практики та навчальних занять вивчати стан функціонування психолого-педагогічних явищ і процесів, описувати їх, користуючись науково-категоріальним апаратом, обґрунтовувати власні підходи до організації та проведення різних видів експерименту, оформляти отримані результати досліджень у різних формах студентської науково-дослідної роботи.	ПР. О.
5.	<i>Соціально-виховна</i>	
5. 58.	Забезпечення координації впливу різних соціальних інституцій на виховання особистості дитини.	ПФ. Д.
5. 58. 230	З метою координування цілеспрямованих формуючих впливів усіх соціальних інститутів виховання, забезпечуючи максимально повну реалізацію виховного потенціалу кожного з них, вміти на основі загальної мети виховання всебічно і гармонійно розвинутої особистості та врахування специфіки виховання дітей молодшого шкільного віку конкретизувати завдання виховання дітей певного класу (1-4) за півріччями по чвертях.	ПР. О.
5. 58. 231	З метою формування соціального досвіду вміти передавати інформацію, використовуючи при цьому увесь арсенал комунікативних засобів, методів і прийомів, керуючись принципами виховання: опори на позитивне, повага прав і свобод дитини, права бути самим собою та інші.	ПР. Р.
5. 58. 232	З метою забезпечення освоєння дітьми основних структурних компонентів діяльності, насамперед, умінь і навичок цілепокладання, планування, самоконтролю, самооцінки, виконання дій і операцій, вміти з метою досягнення їх соціальної зрілості включати учнів у різні тимчасові види соціальної роботи.	ПП. Р.
5. 58. 233	З метою корекції змісту і засобів виховної діяльності, впливу зовнішніх факторів на розвиток індивідуальних особливостей та інтересів учня вміти застосовувати динамічно змінювану систему доручень учням.	ПП. Р.
5. 58. 234	У процесі організації педагогічного процесу, керуючись принципами гуманного виховання, вміти створювати педагогічні ситуації етико-морального змісту з метою оволодіння соціальними нормами поведінки, набуття досвіду оцінювання ставлення, взаємин.	ПП. Р.
5. 58. 235	З метою введення дітей у світ морально-етичних цінностей через художні образи літературних творів вміти розвивати потребу в самостійному читанні книжок шляхом створення класної бібліотеки дитячої художньої літератури для організації позакласного читання.	ПР. О.
5. 59.	Створення умов для забезпечення в учнів формування соціально-прийнятого досвіду поведінки і діяльності.	ПФ. Д.
5. 59. 236	З метою виявлення в учнів задатків і створення умов для їх розвитку вміти організувати різні види і форми діяльності: навчальну, трудову, ігрову, природоохоронну, дозвіллеву, гурткову за інтересами, нахилами та здібностями.	ПП. О.
5. 59. 237	Визначаючи межі можливостей виховання і педагогічної діяльності в розвитку особистості дитини та створюючи умови для самореалізації індивідуальності, вміти використовувати у позакласній роботі систему навчально-виховних завдань і ситуацій з метою сприяння саморозвитку суспільно-цінних якостей учнів.	ПП. Р.
5. 59. 238	Використовуючи різні види і форми виховного впливу на дітей у	ПП. Р.

	пробні вправи (задачі) достатньої кількості для вироблення первинного вміння, а після – тренувальні типові вправи для його закріплення, при необхідності та можливості – для формування навички, а для домашніх робіт уміти вибрати оригінальні, нетипові завдання : вправи, задачі, приклади тощо, керуючись при цьому встановленими нормативами щодо обсягу домашніх завдань для відповідного віку дітей.	
4. 57. 222	Уміти ставити мету і завдання уроку за заданою темою, користуючись навчальною програмою та підручником з навчального предмета (математика, мова, читання, праця, малювання), до якого відноситься завдання тема, і спираючись при цьому на знання про те, що для конкретизації мети уроку необхідно рахуватись з місцем даної теми в системі уроків до і після її вивчення, щоб у структурі мети визначитись з ланкою процесу засвоєння навчального матеріалу (первинне чи вторинне його засвоєння, формування уміння на матеріалі теми тощо) і дібрати на цій основі відповідну дію : засвоєння, формування, узагальнення, перевід знань в уміння чи навичку і т.п., а при визначенні завдань уроку розструктурувати зміст вивчаного матеріалу на його компоненти, для засвоєння яких ставляться завдання у формі цільових установок, адресованих учителю типу : ознайомити учнів, утворити поняття, сформувати уявлення, навичку.	ПР. О.
4. 57. 223	Використовуючи доцільно дібраний зміст матеріалу уроку, адекватні засоби його засвоєння з метою формування в учнів навчально-пізнавальних мотивів навчання, підвищення зацікавленості, активізації діяльності, вміти використовувати різноманітні інформаційні технології навчання у відповідності до змісту вивчаного на уроці, користуючись комп'ютером.	ПП. О.
4. 57. 224	Використовуючи знання про різні види технологічного забезпечення навчального процесу, вміти теоретично опрацювати зміст навчального матеріалу, вибрати оптимальні методи, прийоми, форми та засоби навчання у відповідності до укладеної технологічної моделі навчання (технологія активізації та інтенсифікації діяльності учнів, технологія ефективного управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів, технологія удосконалення та реконструювання змісту, частковопредметні педагогічні технології).	ПР. О.
4. 57. 225	На основі здійснення власного аналізу та самоаналізу діяльності згідно з концептуальними підходами до обраної системи навчання молодших школярів вміти прогнозувати майбутні впливи на особистість дитини з метою створення оптимальної моделі уроку і конструювання його фрагментів на основі навчальної програми початкової школи.	ПР. О.
4. 57. 226	Використовуючи відомі в дидактиці методи навчання та враховуючи їх основні функції, вміти методично правильно, відповідно до змісту конкретного уроку, рівня навчальних можливостей учнів добирати прийоми ефективного засвоєння учнями програмного матеріалу з метою всебічного впливу на особистість дитини.	ПП. Р.
4. 57. 227	За провідною дидактичною метою уроку, спираючись на закон залежності типу уроку від його мети, вміти визначати тип уроку і, згідно з його структурою, будувати методичні варіанти уроків, враховуючи загально-дидактичні закономірності функціонування цільового, мотиваційно-стимулюючого, змістового, операційно-діяльнісного, контролюючо-регулюючого та оцінювально-результативного компонентів з метою забезпечення найбільш оптимального впливу на особистість учня.	ПП. Р.
4. 57. 228	Виходячи з програмних вимог, мети та завдань уроку, змісту навчального матеріалу з конкретного предмета галузей початкової	ПП. О.

	яльності.	
2. 20.	Забезпечення організації та проведення уроків і позаурочних форм занять фізичними вправами	ПФ.С.
2. 20. 078	В спортзалі або на спортмайданчику, користуючись знаннями про закономірності динаміки працездатності організму людини, ознаки уроку, вміти раціонально розподіляти навчальний матеріал між трьохскладовою структурою уроку для здійснення оптимального відбору засобів навчання учнів фізичним вправам.	ПР. О.
2. 20. 079	Забезпечувати щільність уроку фізичної культури у початкових класах за допомогою регулювання навантажень, раціональної зміни обсягу та інтенсивності вправ оптимального дозування, враховуючи стать та рівень фізичної підготовленості учнів, розуміння ними впливу фізичних вправ на організм та формувати усвідомлену індивідуальну установку щодо необхідності забезпечення основних якостей фізичного розвитку дітей.	ПР. Р.
2. 20. 080	В умовах школи, використовуючи фізкультурну хвилинку, рухливі перерви, спортивну годину в групах продовженого дня, вміти організувати активний відпочинок з метою відновлення розумової працездатності учнів та сприяння фізичному розвитку дитини, запобіганню перевтоми.	ПР. Р.
2. 21.	Формування вміння навчати фізичним вправам	ПФ.С.
2. 21. 081	Вміти під час проведення уроку фізичної культури, використовуючи особливості розв'язання поставлених освітніх завдань фізичного виховання, за допомогою показу, розповіді, підвідних рухів навчити учнів вправам основної гімнастики та елементам спортивних ігор.	ПП. О.
2. 21. 082	В басейні, спортмайданчику за допомогою підводних рухів, користуючись особистим показом і методом розучування за частинами, вміти навчити учнів плавати; виконувати стартовий стрибок з тумбочки, повороту біля бортика басейну; основним легкоатлетичним вправам з метою формування передбачених базовими програмами фізичної культури умінь виконувати навчальні нормативи з легкої атлетики та плавання під час уроків та позаурочній діяльності, користуючись різноманітними способами виконання бігу, стрибків, метання м'яча, плавання.	ПП. О.
2. 21. 083	Для забезпечення потрібного рівня розвитку координаційних здібностей учнів 1-4 класів в умовах зими шляхом використання лижної або ковзанярської підготовки за допомогою спеціальних вправ вміти навчати пересуванню поперемінним двокроковим ходом, сходити "драбинкою" та "ялинкою", гальмувати "плугом", ковзатися на двох ковзанах.	ПП. О.
2. 22.	Розвиток фізичних якостей у дітей початкових класів	ПФ.С. 22
2. 22. 084	На основі розуміння сутності розвитку фізичних якостей, використовуючи знання про їх різновиди і методи формування, особливості застосування відповідних вправ, вміти складати рухові комплекси для набуття учнями швидкості, витривалості, спритності, гнучкості і прояву цих якостей на уроках фізичної культури та позашкільній спортивно-фізичній діяльності.	ПР. О.
2. 22. 085	Для забезпечення нормативного рівня розвитку фізичних якостей дітей 1-4 кл. за допомогою схеми раціональної послідовності дій та спеціальних вправ вміти навчати школярів ними користуватися у процесі виконання домашніх завдань з фізичної культури.	ПР. О.
2. 22. 086	Керуючись анатомо-фізіологічними особливостями організму учнів 1-4кл. за допомогою знань методики розвитку фізичних якостей у дітей конкретного віку та сприятливих періодів вміти забезпечувати задовільний рівень фізичної підготовки учнів після закінчення початкової школи згідно показників рухових властивостей під	ПП. О.

	час виконання контрольних вправ.	
2. 23.	Забезпечення планування та обліку навчальної і позанавчальної роботи з фізичної культури	ПФ.С.
2. 23. 087	Використовуючи знання про об'єктивні основи та види планування за допомогою державної програми з фізичної культури вміти складати для учнів початкових класів план-графік урочних занять на навчальний рік з урахуванням даних діагностики фізичного стану учнів та динаміки його розвитку протягом року.	ЗП. О.
2. 23. 088	Відповідно до нормативних документів галузі вміти розподіляти зміст навчального матеріалу з фізичної культури з урахуванням сучасних вимог до організації, проведення навчальних і позанавчальних занять з урахуванням нормування та регулювання навантаження згідно закономірностей динаміки працездатності організму дитини.	ЗП. О.
2. 23. 089	Користуючись знаннями про функції, роль і місце планування і контролю у навчально-виховному процесі школи, вміти вести облік навчальних досягнень учнів в урочній та позаурочній діяльності, вносити результати тестування та показники нормативного оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я учнів у «Паспорт здоров'я школяра» з метою забезпечення наступності у плануванні різних видів і форм роботи з дітьми.	ЗП. О.
2. 24.	Ознайомлення учнів з технологічними процесами сучасного виробництва	ПФ.С.
2. 24. 090	На основі досвіду виконання технологічних операцій з обробки паперу, тканини, пластичних матеріалів, металів вміти забезпечувати на уроках та в позаурочній діяльності формування доступних уявлень про виробництво і технології, про місце дизайну і декоративно-ужиткового мистецтва у виробничому процесі, використовуючи відеотехніку, твори мистецтва, екскурсії.	ПР. О.
2. 24. 091	Користуючись знаннями про художню обробку паперу, текстильних та волокнистих матеріалів, пластичних матеріалів, металів, деревини з метою організації творчої трудової діяльності дітей на уроках та в позаурочний час, вміти забезпечувати формування знань про сучасне виробництво, про трудову діяльність українського народу, місцеві традиційні ремесла : вишивання, витинанку, гончарство, фарбування, різьблення по дереву.	ПР. О.
2. 24. 092	При проведенні уроків, орієнтуючись на знання та уміння з конструювання з паперу, картону, деталей конструкторів, використовуючи завдання з неповними даними, деформовані плани, конструювання за певними умовами, вміти формувати елементи технічного мислення у дітей, основи конструкторських умінь, забезпечувати розвиток умінь творчо розв'язувати проблемні ситуації, використовувати нестандартні шляхи їх вирішення у власній творчій діяльності.	ПР. Р.
2. 24. 093	Орієнтуючись на знання та уміння з обробки паперу, картону, тканини, пластичних та природних матеріалів, металу, дроту, деревини, брускових матеріалів з метою забезпечення умов для поєднання інтелектуального, фізичного і соціального розвитку учнів у трудовій і конструктивно-технологічній діяльності, враховуючи інтенси на хили дітей, вміти забезпечувати організацію творчої конструктивно-перетворювальної діяльності в позаурочний час : на заняттях продовженого дня, в гуртках, клубах, секціях.	ПП. О.
2. 25.	Формування навичок самообслуговування в процесі побутової праці та навчання	ПФ.С.
2. 25. 094	На основі знань та практичного досвіду з самообслуговування в побутовій праці під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності з метою формування навичок самообслугову-	ПП. О.

4. 55. 215	Спираючись на зміст навчальних предметів початкової школи та враховуючи специфіку методики їх викладання, включати учнів у активну і самостійну пізнавальну діяльність, навчати учнів приймати і свідомо ставити мету, вибирати засоби її досягнення, контролювати хід виконання навчальних завдань, коригувати і оцінювати результати власної діяльності з метою реалізації завдань особистісно-орієнтованого навчання.	ПР. О.
4. 55. 216	На основі знань про основні ознаки особистісно-орієнтованого навчання (зосередження на потребах учня, діагностична основа навчання, переважання навчального діалогу, співпраця і співтворчість між учнями і вчителями, створення ситуації вибору і відповідальності, турбота про фізичне благополуччя учнів, пристосування методики до навчальних можливостей дитини, стимулювання розвитку і саморозвитку учня) вміти здійснювати відбір оптимальних засобів для їх реалізації у процесі навчання учнів початкової школи.	ПР. О.
4. 55. 217	З метою забезпечення реалізації на уроці основних функцій навчання вміти користуватися методичними та технологічними засобами подання змісту навчального матеріалу, організувати процес засвоєння учнями основних програмних вимог до кількості та якості отриманих знань на основі психологічного механізму їх формування: сприймання, усвідомлення, осмислення нового матеріалу, розуміння і первинне використання, узагальнення і систематизація знань, їх контроль, корекція та оцінювання.	ПР. О.
4. 55. 218	На основі даних використання діагностичних методик вивчення стану сформованості знань, умінь та навичок, рівня вихованості та розумового розвитку дитини, виходячи із стратегії уроку, його основної мети та завдань, вміти забезпечувати комплексний вплив на особистість дитини, виходячи із можливостей змісту конкретних предметів та інтегруючи в оптимальному варіанті засоби опанування основними елементами соціальної культури.	ПР. О.
4. 56.	Забезпечення використання різних типів навчання та ефективних технологій навчання молодших школярів.	ПФ. Д.
4. 56. 219	Використовуючи знання про основи змістового забезпечення навчального процесу, про теоретичний, емпіричний і практичний компоненти змісту, специфіку побудови відповідно до вікових та психологічних особливостей його засвоєння учнями молодшого шкільного віку, спираючись на знання теоретичних основ конструювання окремих фрагментів уроку, вміти оптимально добирати методичне забезпечення для розв'язання завдань навчальної програми початкової школи.	ПР. О.
4. 56. 220	На основі аналізу процесу навчання з урахуванням нової технологічної бази для розробки сучасного учбово-методичного забезпечення, володіння комп'ютером як інструментом навчальної діяльності, самостійної розробки і використання матеріалів, пов'язаних із комп'ютеризацією навчально-виховного процесу, вміти формувати в учнів елементи комп'ютерної грамотності з метою ознайомлення їх із сучасними підходами до отримання інформації на основі використання персонального комп'ютера та конструювання, організації та методичного забезпечення уроку на базі основних видів педагогічного програмного забезпечення.	ПР. О.
4. 57.	Забезпечення внутрі - та міжпредметних зв'язків, формування системи знань і умінь	ПФ.С.
4. 57. 221	Уміти формувати різнопредметні уміння засобами виконання завдань, вправ, розв'язування задач тощо, які добираються з підручників залежно від навчального предмета, опора на які дає змогу після показу зразка виконання практичного завдання дібрати	ПР. Р.

	у плановані види роботи оптимальних засобів отримання результатів.	
4. 53. 207	На основі використання знань з вікової та педагогічної психології, дидактики і окремих методик початкового навчання вмінні забезпечувати наступність у плануванні завдань кожного періоду навчання учнів з урахуванням даних поточної діагности рівня розвитку дитини і її навчальних досягнень.	ПР. О.
4. 54.	Складання планів-конспектів уроку.	ПФ.С.
4. 54. 208	Спираючись на знання про роль і місце кожної теми у загальній системі вивчення змісту навчальної дисципліни, орієнтуючись на лінійно-концентричний принцип побудови програми та враховуючи специфіку класу, його диференціацію за рівнем навчальних можливостей учнів, вмінні складати план - конспект уроку згідно з конкретною темою програми.	ПР. Р.
4. 54. 209	Враховуючи конкретну тему уроку, її роль і місце у навчальній програмі, вмінні формулювати мету і завдання уроку залежно від психологічного механізму засвоєння учнями знань (засвоєння, формування, застосування знань умінь та навичок, узагальнення, систематизація чи їх поєднання) з метою оптимального вибору засобів досягнення мети і завдань уроку.	ПР. Р.
4. 54. 210	Вмінні розробляти план-конспект уроку певного типу і виду, користуючись знаннями про закономірності побудови процесу навчання, взаємодію і взаємовплив його компонентного складу, специфіку змістового забезпечення залежно від навчальної дисципліни та чинників, що пов'язані з реалізацією завдань особистісно-орієнтованого навчання молодших школярів.	ПР. Р.
4. 54. 211	Враховуючи специфіку засвоєння учнями мовного, природничо-математичного, мистецтвознавчого та іншого змісту навчальних дисциплін, вмінні поєднувати загально-дидактичні та конкретно-методичні вимоги до планування уроків на засадах комплексного підходу до навчання, виховання і розвитку особистості молодшого школяра.	ПР. Р.
4. 54. 212	При розробці плану-конспекту уроку вмінні визначати методи реалізації цілей і окремих завдань уроку, зазначаючи за цього форму організації навчальної діяльності учнів, допоміжні засоби засвоєння (наочність, ТЗН, роздатковий матеріал, тощо), засоби контролю і корекції навчальних досягнень учнів з метою повного розкриття у плані-конспекті уроку власної бачення оптимізації діяльності учнів.	ПР. О.
4. 55.	Забезпечення реалізації основних функцій навчання: освітньої, розвивальної, виховної, пізнавальної, мотиваційно-стимулюючої.	ПФ.С.
4. 55. 213	При плануванні і проведенні уроків вмінні ставити освітню(навчальну) мету уроку, а при її досягненні дбати про посилення виховної функції навчання засобами його змісту, гуманістичного стилю спілкування учасників педагогічного процесу, високої організованості та дисциплінованості, раціонального використання часу, оптимального поєднання форм і методів співпраці вчителя і учнів з метою забезпечення планового рівня навченості та вихованості дітей.	ПР. Р.
4. 55. 214	Під час організації навчання на уроках та у позаурочній діяльності вмінні добирати засоби, що сприяють розвитку мислення учнів, їх пам'яті, волі, формуванню загально-мовленнєвих умінь, набуванню досвіду використання таких розумових операцій, як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, групування, тощо, з метою здійснення розвивальної функції навчання на матеріалі засвоєння змісту навчальних предметів початкової школи.	ПР. Р.

	вання, економічного виховання учнів умінні забезпечувати учнів досвідом з догляду за одягом, взуттям, сервірування столу, роботи з побутовою технікою, прибирання робочого місця, дрібного ремонту книг, іграшок, знарядь праці, уміннями доцільно розраховувати економічні витрати, застосовуючи систему практичних завдань з використанням сюжетно-рольових та дидактичних ігор, драматизації.	
2. 25. 095	При проведенні навчальних занять та в позаурочній діяльності на основі знань та умінь з математики, образотворчого мистецтва, природознавства, використовуючи уміння з обробки паперу, картону, тканини, металів, дроту, природних та утилізованих матеріалів, вмінні формувати вміння з виготовлення навчально-дидактичних матеріалів для занять та декоративно-художніх виробів, естетичного оформлення класної кімнати та побуту, розвиваючи в учнів дизайнерські вміння, естетичний смак.	ПП. О.
2. 25. 096	Орієнтуючись на програму трудового навчання під час уроків і в позаурочній діяльності та використовуючи уміння з природознавства, вмінні забезпечувати систематичне залучення дітей до господарської діяльності в процесі вирощування кімнатних рослин, садово-городніх та квітково-декоративних рослин, догляду за птахами, рибами, дрібними тваринами з метою розвитку в учнів потреби в систематичній господарській роботі.	ПП. О.
2. 26.	Ознайомлення з різними видами праці	ПФ.С.26
2. 26. 097	З метою формування знань про професії людей, орієнтуючись на знання, практичний досвід та вміння виконувати технологічні операції з обробки паперу, тканини під час уроків і в позаурочній діяльності та використовуючи розроблення і виготовлення емблем професій (на основі кольорів-символів, аналогій форм рукотворних і природних об'єктів), костюмів-саморобок, вмінні формувати уявлення про професії за сферами : людина – природа, людина-художні образи, людина – знакові системи, людина - техніка, людина – людина.	ПР. О.
2. 26. 098	Орієнтуючись на знання та практичний досвід з обробки паперу, картону, текстильних та волокнистих матеріалів, деревини, металів, пластичних матеріалів під час проведення навчальних занять, екскурсій, вмінні на основі використання емблем професій, костюмів-саморобок виділяти головне, суттєве в певних професіях; з метою розвитку інтересу дітей до суспільно-корисної трудової діяльності та художньої творчості вмінні формувати уявлення про процес виробництва в цілому та професії людей, зайнятих у цьому виробництві.	ПП. О.
2. 26. 099	При проведенні навчальних занять та організації позаурочної діяльності, орієнтуючись на уміння з обробки різних пластичних матеріалів, використовуючи виготовлені альбоми-саморобки, оформлені індивідуальні папки-конструктори, та враховуючи рівні пізнавальної активності, творчої ініціативи та самодіяльності учнів, вмінні забезпечувати розвиток природних здібностей та нахилів дітей.	ПП. О.
2. 27.	Ознайомлення учнів з особливостями роботи людей в різних галузях виробництва.	ПФ.С.
2. 27. 100	Орієнтуючись на програму з трудового навчання та художньої праці під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності, на базі умінь з обробки різних матеріалів та використовуючи наочні посібники, таблиці, тощо, з метою формування знань про кваліфікаційні якості працівників, вмінні формувати уявлення про дисциплінованість, охайність, зібраність, уміння працювати в колективі, доводити розпочату справу до кінця, розвивати творчий,	ПП. О.

	нестандартний підхід до вирішення трудових завдань, уміти об'єктивно оцінювати свої знання та уміння, свій вклад у загальну справу.	
2. 27. 101	При проведенні навчальних занять, орієнтуючись на знання з методики трудового навчання та художньої праці, використовуючи таблиці, схеми, предметні та технологічні карти, на основі умінь з обробки паперу, тканини, пластичних та природних матеріалів, металів, дроту, утилізованих матеріалів, деревини, вміти забезпечувати формування умінь аналізувати об'єкт праці та планувати художньо-трудова дії.	ЗП. О.
2. 27. 102	При проведенні навчальних занять та в позаурочній діяльності на основі знань та умінь користуватися інструментами з обробки паперу, картону, тканини, пластичних та природних матеріалів, деревини, металів, дроту, вміти формувати уміння безпечно користуватися цими інструментами з метою охорони життя та здоров'я дітей.	ПП. О.
2. 28.	Навчання плануванню трудових дій, праці в групі, колективі	ПФ.С.
2. 28. 103	На основі знань та практичного досвіду з обробки паперу, тканини, природних та пластичних матеріалів, деревини, металів, дроту на уроках та в позаурочній діяльності вміти забезпечувати учнів уміннями працювати в колективі, підпорядковувати свою діяльність діяльності групи, об'єктивно оцінювати результати своєї праці та праці своїх товаришів з метою підготовки учнів до навчання і трудової діяльності в подальшому навчанні в школі.	ПП. О.
2. 29.	Ознайомлення з архітектурною творчістю (архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом, дизайном)	ПФ.С.
2. 29. 104	Орієнтуючись на знання та вміння з математики, образотворчого мистецтва, під час проведення занять та в позаурочній діяльності, використовуючи таблиці, схеми, малюнки, креслярські інструменти з метою розширення загального кругозору, вміти забезпечувати: формування уявлень про архітектонічну творчість (архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво, дизайн); освоєння елементів графічної грамоти: навчання малювання, креслення графічних зображень, елементів графічного дизайну.	ПП. О.
2. 29. 105	Орієнтуючись на знання, уміння та практичний досвід із створення образів на основі різних технік декоративно-ужиткового мистецтва: орнамент, аплікація, витинанка тощо, під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності дітей, використовуючи різні інструменти для обробки паперу, тканини, пластичних та природних матеріалів, вміти забезпечувати учнів умінням виконувати репродуктивні (за зразком, малюнком, кресленням, ескізом, схемою, словесним описом) та творчі завдання.	ПП. О.
2. 29. 106	При проведенні навчальних занять та організації позаурочної діяльності, орієнтуючись на знання та практичні уміння з конструювання і технічного моделювання та використовуючи технічні, будівельні та геометричні конструктори, вміти розвивати елементи технічного мислення, формувати конструктивні уміння з трудового навчання та художньої праці, уміння виконувати творчі завдання (за власним задумом).	ПР.Р.

3. 52. 199	Під час організації різних видів навчальних занять створювати ситуації, які б стимулювали учнів до активного самостійного оволодіння знаннями, уміннями та навичками на основі аналізу, синтезу, узагальнення і порівняння окремих фактів, явищ, подій та застосованих у процесі навчання алгоритмів діяльності з метою розвитку їх інтелектуальної сфери.	ПР. Р.
3. 52. 200	Користуючись знаннями про особливості організації навчально-виховного процесу на засадах індивідуалізації та диференціації, з метою здійснення особистісно-орієнтованого навчання уміти осмислено добирати практичні завдання для уроків різних типів і видів, забезпечуючи свободу вибору дитиною виду діяльності і свободу участі дитини у діяльності для самореалізації набутого нею попереднього досвіду.	ПР. Р.
3. 52. 201	Використовуючи на уроках завдання з логічним навантаженням, дидактичні ігри, проблемні ситуації з метою спонукання учнів до виконання логічних операцій, виявлення формально-логічних, функціональних, причинно-наслідкових зв'язків і залежностей, стимулювання їх мисленнєвої діяльності, вміти формувати у дітей суб'єктивні відчуття, образи сприймання, уявлення як продукти розвитку мислення.	ПР. О.
3. 52. 202	Враховуючи особливості формування у молодшому шкільному віці психічних процесів та на основі знань про закономірності їх перебігу і прояву, вміти добирати завдання різного ступеня складності для їх вільного вибору з метою зняття психологічного напруження та створення умов для активної праці дітей у зонах їх актуального та ближнього розвитку, реалізуючи на уроках і у самостійній діяльності принципи доступності, індивідуалізації та диференціації навчання.	ПР. О.
4.	<i>Дидактико-методична.</i>	
4. 53.	Здійснення календарно-тематичного планування змісту початкової освіти	ПФ.Д.
4. 53. 203	На основі перспективного бачення цілей і завдань початкової освіти, використовуючи дані діагностики рівня навченості, вихованості та індивідуального психічного розвитку дитини, вміти визначати і конкретизувати цілі і завдання окремих (1,2,3,4 рік) періодів навчання з метою здійснення комплексного підходу до календарно-тематичного планування змісту навчання	ПР. Р.
4. 53. 204	Користуючись знаннями про особливості планування різних видів діяльності учнів, вміти визначати мету, завдання, проміжні і кінцеві результати навчання у різних формах (урочні, позаурочні, позашкільні) та здійснювати перспективне планування навчальних занять на чверть і рік на основі навчальних програм, змісту підручників для початкової школи.	ПР. О.
4. 53. 205	Відповідно до нормативних документів стосовно організації та здійснення навчального процесу у початковій школі, використовуючи надбані психолого-педагогічної науки та методик викладання окремих предметів у галузі реалізації принципів відбору змісту згідно з особливостями віку і розвитку дитини, її здібностей до навчання, специфіки контингенту учнів певного класу, вміти здійснювати календарно - тематичне планування змісту навчання з основних освітніх галузей: "мова і література"; "математика"; "здоров'я і фізична культура"; "технології"; "людина і світ"; "мистецтво".	ПР. О.
4. 53. 206	Використовуючи знання про тенденції розвитку педагогіки, психології, окремих методик початкової освіти, вміти здійснювати перспективне планування та передбачати результати навчальних досягнень учнів на основі урахування закономірностей дії біологічних, соціальних, культурологічних та інших чинників з метою включення	ПР. О.

	для вияву можливостей успішного виконання дитиною певного виду діяльності (музичної, сценічної, літературної тощо) з опорою на відповідні задатки (музичний слух, пам'ять тощо) для всебічного розвитку здібностей дітей при спеціально організованому навчанні.	
3. 50. 191	Керуючись сучасними підходами до технологічного забезпечення процесів навчання і виховання, вміти здійснювати впливи, що обумовлюють динаміку психічних станів дитини, використовуючи засоби формування соціально значущих поглядів, позитивних почуттів та настрою, стійких пізнавальних інтересів та устремлень, які сприяють осмисленню цілей діяльності, ознайомленню з новими фактами, більш повному та глибокому відображенню дійсності у процесі життєдіяльності та творчості молодшого школяра.	ПР. О.
3. 51.	Сприяння розвитку рухової і сенсо-моторної сфери дитини.	ПФ.Д.
3. 51. 192	На основі знань про фізіологічні основи психіки і поведінки людини вміти здійснювати психологічний аналіз діяльності дитини під час виконання нею предметних та розумових дій з метою забезпечення оволодіння основними компонентами навчально-пізнавальної діяльності на уроках, при проведенні екскурсій, виховних заходів та самостійної роботи.	ПР. Р.
3. 51. 193	Користуючись даними антропометричних вимірювань та спираючись на результати психологічних обстежень учнів початкової школи, підбирати оптимальні засоби організації їх рухової активності під час проведення уроків фізичної культури, музики, планування прогулянок, екскурсій, перерв між уроками з метою забезпечення повноцінного фізичного розвитку дітей.	ПР. Р.
3. 51. 194	Враховуючи особливості психологічних новоутворень учнів початкової школи та спираючись на дані аналізу продуктів діяльності, сприяти розвитку сенсо-моторної сфери дітей під час проведення навчальних занять, користуючись різноманітними засобами впливу згідно з їх змістовим та методичним забезпеченням.	ПР. О.
3. 51. 195	Спираючись на механізми внутрішньої регуляції психічної діяльності і поведінки дитини, вміти забезпечувати оптимальне поєднання ситуацій оцінного ставлення дитини до власної діяльності, включаючи мову, жести, міміку, настрої учнів як основу формування їх адекватної самооцінки.	ПР. О.
3. 52.	Створення умов для саморозвитку і саморозкриття дитини.	ПФ. Д.
3. 52. 196	Користуючись різноманітними засобами реалізації принципу розвиваючого навчання, на основі психологічного вивчення здатностей та здібностей молодшого школяра вміти забезпечувати усвідомлення і осмислення дитиною власних потреб та мотивів діяльності як основи формування спрямованості особистості та адекватної самооцінки.	ПР. Р.
3. 52. 197	На основі знань про механізми саморозвитку особистості, засоби впливу та стимулювання дитини у ігровій, навчальній, трудовій та інших видах діяльності, за допомогою створення педагогічних ситуацій соціально-виховного спрямування сприяти саморозкриттю дитиною її потенційних можливостей, нахилів та здібностей.	ПР. Р.
3. 52. 198	За допомогою змісту навчального матеріалу з мови, математики, природознавства, предметів мистецького та технологічного циклів, на уроках з фізичної культури, у позаурочний час та у побутовій діяльності створювати умови для розкриття дитиною власних потенційних можливостей, використовуючи навчання і виховання як засіб задоволення актуальних пізнавальних і побутових потреб учня.	ПР. О.

2. 30.	Формування системи уявлень та елементарних понять про об'єкти неживої природи	ПФ.С.
2. 30. 107	На основі раніше отриманих знань про будову речовин, про значення речовин для життя рослин і тварин, про масу тіл з метою формування знань про існування трьох агрегативних станів речовин вміти забезпечувати учнів знаннями про властивості твердих, рідких, газоподібних речовин, проводячи досліди та практичні роботи під час уроків та в позаурочній роботі.	ПР. Р.
2. 30. 108	З метою формування в учнів поняття про "атмосферу" на основі раніше отриманих знань про повітря, вітер вміти забезпечування в учнів здатність самостійно дослідницьким шляхом виявляти повітря навколо нас та його властивості, а також користуватися термометром та записувати його показники під час уроків, екскурсій та в позаурочній роботі.	ПР. О.
2. 30. 109	Орієнтуючись на раніше отримані знання про «воду», її властивості, за допомогою дослідів та практичних робіт вміти формувати здатність порівнювати воду в трьох станах на основі виділених істотних ознак з метою встановлення взаємозв'язків між водою та іншими компонентами неживої і живої природи, виховуючи бережливе ставлення до води.	ПР. О.
2. 30. 110	З метою формування в учнів поняття про "грунт", склад, властивості, утворення та родючість, вміти порівнювати різні типи ґрунтів, досліджуючи практичним шляхом окремі їх властивості та формувати у дітей уявлення про охорону ґрунтів, організуючи різні види навчальних та домашніх завдань учнів.	ПР. О.
2. 30. 111	З метою формування уявлень про охорону ґрунтів на основі раніше отриманих знань про склад, властивості, утворення та родючість вміти забезпечувати розуміння учнями спільного та відмінного в різних типах ґрунтів, досліджувати окремі їх властивості на уроках та в позаурочній діяльності.	ПР. О.
2. 30. 112	З метою формування в учнів уявлень про літосферу на основі раніше отриманих знань про корисні копалини (властивості, добування, використання) вміти здійснювати різні форми організації навчання природознавства з урахуванням основних завдань розвитку особистості, застосовуючи прийоми активізації дитячої діяльності.	ПР. О.
2. 30. 113	На основі знань про енергоносії (сонячне випромінювання, вітер, кам'яне вугілля, нафта, природний газ, рухома вода), теплові процеси (нагрівання тіл, випаровування та кипіння) на уроках та в позаурочний час вміти забезпечувати учнів уміннями спостерігати та порівнювати теплові, світлові відчуття, вимірювати температуру повітря і води, зберігати тепло та електроенергію в побуті з метою формування в учнів уявлень про Сонце- головне джерело енергії на Землі.	ПР. О.
2. 31.	Формування системи уявлень та елементарних понять про об'єкти живої природи	ПФ.С.
2. 31. 114	Користуючись знаннями з анатомії та фізіології людини, з метою формування уявлень про організм як про цілісну систему на основі знань про властивості організму (живлення, дихання, виділення, подразливість, розмноження, ріст, розвиток, рух, старіння) вміти послідовно та цілеспрямовано розвивати в учнів спостережливість за процесами життєдіяльності живих організмів під час уроків та в позаурочній роботі.	ПР. О.
2. 31. 115	На основі системи знань про особливості живого організму, рослин та тварин, забезпечити учнів уміннями самостійно планувати та виконувати учнями найпростіших дослідів з виявлення росту, розвитку та поведінки живих організмів в куточку живої природи та	ПР. О.

	навчально-дослідній ділянці з наступним аналізом на уроках.	
2. 31. 116	На основі знань про організм людини, що здатний розвиватися, рости, старіти, і з метою формування уявлень про залежність людського організму від дії зовнішнього середовища вміти забезпечувати в учнів сприйняття навколишнього світу різними органами чуття, дотримуючись режиму дня, харчування, правила особистої гігієни.	ПР. О.
2. 31. 117	На основі знань про життєві форми рослин, рослинні угруповання, сезонні зміни в житті рослин вміти послідовно та цілеспрямовано розвивати в учнів уміння спостерігати за рослинами як в природних, так і в лабораторних умовах на уроках та в позаурочний час з метою формування уявлень про рослину як цілісну систему.	ПР. О.
2. 31. 118	Орієнтуючись на знання про рослини як частину природи, органи рослин, умови проростання насіння, вміти розвивати в учнів здатність самостійно розмножувати рослини відомими способами, доглядати за ними в куточку живої природи та навчально-дослідній ділянці з метою формування бережливе ставлення до природи.	ПР. О.
2. 31. 119	На основі знань про тварину як частину живої природи, про екологічні угруповання тварин, про річні цикли тварин з метою формування уявлень про різноманітність груп тварин, залежність тварин від умов середовища вміти навчити учні розрізняти комах, риб, земноводних, плазунів, птахів, савців (звірів), свійських тварин, спостерігати та доглядати за ними в куточку живої природи.	ПР. О.
2. 31. 120	На основі знань про організм людини як цілісну систему під час занять з метою формування в учнів уявлень про взаємозв'язок органів та їх систем вміти забезпечувати учнів елементарними навичками з лікарської медичної допомоги при незначних травмах (ударах), порізах, опіках, використовуючи таблиці, муляжі, макети.	ПР. О.
2. 31. 121	Спіраючись на знання анатомії та фізіології людини, про шкідливість алкоголю, нікотину, наркотиків для здоров'я, використовуючи науково-популярну літературу, відеотехніку, формувати в учнів уміння виконувати елементарні правила збереження здоров'я.	ПР. О.
2. 31. 122	На основі знань з ботаніки, зоології, землезнавства, анатомії та фізіології людини про сезонні зміни в природі, про взаємодію людини і природи, цінність природи для життя людини з метою формування уявлень про взаємозв'язки в природі під час екскурсій вміти розвивати в учнів здатність самостійно встановлювати найпростіші зв'язки в природі: неживий, живий, між живою і неживою природою.	ПР. О.
2. 32.	Формування в учнів знань про планету Земля.	ПФ.С.
2. 32. 123	З метою формування в учнів уявлень про Землю – планету Сонячної системи на основі знань про Всесвіт, будову Сонячної системи, добове обертання та річний рух Землі навколо Сонця, використовуючи телурій під час занять, формувати в учнів уміння описувати природні об'єкти, явища, процеси на основі власних спостережень.	ПР. О.
2. 32. 124	З метою формування в учнів уявлень про зображення земної поверхні на основі знань про план, масштаб, карту, компас вміти формувати в учнів навички користування планом, масштабом, картою, компасом, читання умовних позначень на плані та карті, орієнтування на місцевості.	ПР. О.
2. 32. 125	На основі знань про форми земної поверхні з метою формування в учнів уявлень про їх різноманітність (рівнини, яри, горби, гори) та використовуючи таблиці, муляжі, макети, вміти розвивати в учнів здатність самостійно порівнювати балку з яром, горб з горою.	ПР. О.

	урочній діяльності, оптимально поєднуючи зміст, засоби, форми та методи роботи на засадах розвивального та особистісно орієнтованого навчання, враховуючи окремі відхилення у розвитку молодших школярів.	
3. 49. 182	На основі знань про особистість та шляхи її формування з метою розвитку інтелектуальної сфери дитини вміти добирати зміст навчального матеріалу під час організації пізнавальної, комунікативної, мовленнєвої, трудової, навчальної та ігрової діяльності з метою розвитку потребнісно-мотиваційної сфери молодшого школяра.	ПР. Р.
3. 49. 183	На основі сучасних технологічних підходів до організації та здійснення процесу навчання у початковій школі, користуючись сучасними засобами засвоєння змісту навчального матеріалу, вміти здійснювати індивідуально-диференційований підхід до учнів з різним рівнем розвитку розумових дій та інтелектуальних операцій під час спеціально організованої та самостійної діяльності на уроці.	ПР. Р.
3. 49. 184	Вміти забезпечувати навчання учнів у зоні ближнього розвитку на основі вивчення специфіки їх розумової діяльності, здатності ефективно вирішувати інтелектуальні задачі різного ступеня складності у навчальній, трудовій, ігровій та інших видах діяльності.	ПР. Р.
3. 49. 185	У процесі предметно-перетворювальної, конструктивно-творчої діяльності під час урочної та позаурочної діяльності, самостійної роботи дітей вміти коригувати та поєднувати різноманітні інтелектуальні операції для забезпечення їх оптимальної дії на розвиток розумових здібностей молодших школярів, добираючи відповідний зміст, форми та методи співпраці вчителя і учнів.	ПР. Р.
3. 50.	Стимулювання розвитку загальних здатків і спеціальних здібностей учнів.	ПФ. Д.
3. 50. 186	На основі спостережень та використання діагностичних методик, аналізу діяльності учнів під час роботи на уроках та у позаурочній діяльності вміти диференціювати навчальні і творчі здібності, загальні розумові і спеціальні здібності, використовуючи отримані дані для забезпечення діяльності по їх прояву та подальшого розвитку.	ПР. Р.
3. 50. 187	У процесі засвоєння учнями матеріалу мовного, математичного, природничого змісту, оволодіння основами різних технологій, під час формування досвіду творчої діяльності у різних її видах та формах прояву забезпечувати оптимальний відбір засобів стимулювання і розвитку загальних здатків і спеціальних здібностей згідно з природою їх формування.	ПР. Р.
3. 50. 188	Користуючись знаннями про особливості розвитку особистості, його рушійні сили та закономірності, відповідно до інтересів, нахилів та здібностей учнів здійснювати структурування змісту навчального матеріалу на основі особистісної орієнтації та згідно з принципами індивідуалізації і диференціації навчання з метою забезпечення повноцінного засвоєння та використання знань.	ПР. Р.
3. 50. 189	На основі знань про загальні закономірності психологічного розвитку у перед- дошкільному, дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому та старшому шкільному віці вміти забезпечувати наступність у виборі засобів впливу на розвиток загальних здатків і спеціальних здібностей з урахуванням виду провідної діяльності, синтетичності періоду розвитку з метою забезпечення ефективності навчальних та виховних впливів на особистість.	ПР. О.
3. 50. 190	Користуючись психологічною характеристикою діяльності, на основі взаємодії та взаємовпливу її окремих компонентів, їх місця і ролі у формуванні різних видів умінь та здатностей, за допомогою змісту навчальних дисциплін початкової школи створювати умови	ПР. О.

	тексту розвивати в учнів уміння відтворювати образ театрального персонажа різними засобами та прийомами (міміка, жести, костюм, декорація, музичний супровід).	
2. 46. 173	Використовуючи творчі завдання, рольові ігри, етюди, під час занять з метою вдосконалення виконавських умінь розвивати в учнів навички виправдано поєднувати словесну і фізичну дії.	ПР. О.
2. 47.	Формування в учнів цілісного театрального мислення і розвиток вміння сприймати і аналізувати спектакль.	ПФ. Д.
2. 47. 174	Під час перегляду і постановок театралізованих вистав, використовуючи знання про специфіку і синтетичність театрального мистецтва з метою розуміння і сприймання змісту спектаклю, розвивати в учнів уміння висловлювати судження й давати оцінку театральним дійствам.	ПР. О.
2. 48.	Ознайомлення учнів з основами екранного мистецтва.	ПФ. Д.
2. 48. 175	Використовуючи основні знання з теорії кіномистецтва під час перегляду й обговорення кінострічок з метою розуміння образної мови кіно, виробляти в учнів уміння сприймати зміст кінокартини, оцінювати дії і вчинки героїв, логічно правильно переказувати сюжет й виявляти своє ставлення, користуючись засобами емоційно-образної виразності.	ПР. О.
2. 48. 176	Уміти навчати учнів розуміти основні види та жанри екранного мистецтва для формування в них уявлень про особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів та способи відтворення в них реальної дійсності на основі знань про кіно як специфічний вид мистецтва та сучасні засоби демонстрування.	ПР. О.
3.	<i>Розвивальна</i>	
3. 49.	Стимулювання та розвиток інтелектуальної сфери особистості	ПФ. Д.
3. 49. 177	На основі спостережень за різними видами діяльності учнів та використовуючи знання про пізнавальні процеси та емоційно-вольову характеристику особистості школяра, її перебіг згідно з віком та індивідуальними особливостями, вміти досліджувати ступінь їх вираженості щодо вікових норм, визначати відхилення та здійснювати корекцію під час організації і здійснення навчально-виховного процесу та у позаурочних видах діяльності.	ПР. Р.
3. 49. 178	На основі знань про психічні процеси і стани особистості в умовах нормального і аномального розвитку та користуючись методами психологічних досліджень, визначати рівень сформованості в учнів уваги, уяви, сприймання, пам'яті, мислення, чутливості, емоційно-вольових якостей з метою вибору оптимальних засобів стимулювання інтелектуальної сфери особистості у процесі навчання та виховання на уроках та у позаурочній діяльності.	ПР. Р.
3. 49. 179	У навчально-виховному процесі створювати ситуації (за рахунок бесіди, розповіді, читання віршів, казок, тощо), що сприяють розвитку інтелектуальної сфери особистості і проявляються в уміннях аналізувати, порівнювати, виділяти головне та узагальнювати явища, факти, процеси у суспільному та власному житті з метою оволодіння учнями усіма компонентами навчально-пізнавальної діяльності.	ПР. Р.
3. 49. 180	На основі знань про норму і аномалію у розвитку особистості та спираючись на механізми внутрішньої регуляції психічної діяльності і поведінки, вміти використовувати навчання і виховання як засіб задоволення актуальних пізнавальних потреб учнів відповідно до їх особистих запитів у процесі життєдіяльності та творчості.	ПР. Р.
3. 49. 181	Відповідно до завдань навчально-виховного процесу вміти добирати засоби стимулювання загального розвитку, інтелектуальної та мовленнєвої сфери особистості учня під час уроків та у поза-	ПР. Р.

2. 32. 126	На основі знань про людину, природу та суспільство з метою формування уявлень про довкілля, використовуючи педагогічну літературу, періодичні видання, передовий досвід, кінофільми та телепередачі, вміти забезпечувати усвідомлення учнями себе як частину українського народу, виявляючи повагу до нього та до інших народів світу.	ПР. О.
2. 32. 127	З метою формування уявлень про екологічні проблеми Землі на основі знань про заповідники, Червону книгу України, використовуючи науковий досвід, екологічну літературу, кінопередачі, вміти сприяти формуванню в учнів бережливого ставлення до природи.	ПР. О.
2. 33.	Формування в молодших школярів знань про свою Батьківщину - Україну.	ПФ. С.33
2. 33. 128	Маючи знання про зображення земної поверхні на карті, з метою формування уявлень про місце знаходження України навчати показувати розташування нашої країни, користуючись фізичною картою світу, фізичною картою півкуль, глобусом, а також вміти здійснювати подорожі учнів по карті України.	ПР. О.
2. 33. 129	З метою формування уявлень про різноманітність природи України, орієнтуючись на знання про форми земної поверхні, багатства земних надр, водойм, знаючи назви найбільших міст, річок, озер України, а також розташування природних зон на території України, вміти навчати учнів пояснювати причини різноманітності природних зон України, виявляючи ознаки пристосування рослин і тварин кожної природної зони до умов існування, порівнювати природні умови кожної зони, користуючись за цього картою природних зон та розповідаючи про кожну природну зону.	ПР. О.
2. 33. 130	З метою формування уявлень про різні види господарської діяльності людей в кожній природній зоні, орієнтуючись на знання про особливості природних зон України, вміти формувати в учнів розуміння того, що впливає на зайнятість населення кожної природної зони України.	ПР. О.
2. 33. 131	З метою формування уявлень про природоохоронну діяльність в Україні на основі знань про заповідники, Червону книгу України, використовуючи науково-популярну, екологічну літературу, кінопередачі, на уроках та в позаурочній роботі вміти забезпечити учнів знаннями про державні заповідники України та їх місцезнаходження, позначаючи на контурній карті.	ПР. О.
2. 34.	Формування в учнів знань про рідний край.	ПФ. С.
2. 34. 132	З метою формування уявлень про різноманітність рідного краю на основі раніше отриманих знань про свою Батьківщину – Україну, її багатогранність, використовуючи науково-популярну літературу, кінофільми, під час уроків та в позаурочній роботі забезпечувати в учнів формування елементарних знань про різноманітність живої та неживої природи своєї місцевості, організовуючи роботу у краєзнавчому куточку.	ПР. О.
2. 34. 133	З метою збереження природи рідного краю на основі знань про природоохоронну діяльність, використовуючи періодичні видання, набутий досвід, кінофільми та телепередачі, під час уроків та в позаурочній роботі забезпечувати сприймання оцінки стану навколишнього середовища, шанобливо ставлячись до природних багатств, виконуючи правила поведінки в природі, беручи посильну участь в природоохоронній роботі своєї місцевості.	ПР. О.

2. 35.	Забезпечення сприйняття учнями дійсності та творів образотворчого мистецтва за художньо-естетичними законами	ПФ.С. 35
2. 35. 134	Спираючись на сучасні тенденції якісно-змістових змін в освітній галузі "мистецтво", використовуючи цілеспрямоване спостереження за навколишнім, візуальну наочність, музичні, літературні твори та твори образотворчого мистецтва в урочній та позаурочній роботі, вміти виховувати в учнів інтерес до виявів прекрасного у природі, художньо організованому оточенні та мистецтві з метою формування в них потреб у пізнанні світу за художньо-естетичними законами.	ЗР. Р.
2. 35. 135	Користуючись знаннями з дидактики, вікової психології та методики образотворчого мистецтва, вміти забезпечувати оптимальні умови естетичного сприймання учнями явищ дійсності та мистецтва, використовуючи відповідні форми організації сприймання, комплекс методів, прийомів та засобів, що відповідають віковим особливостям школярів і створюють найбільш сприятливі психологічні умови для ефективного розвитку емоційно-чуттєвої сфери учнів та підвищення їх сприйнятливості до прекрасного.	ЗР. Р.
2. 35. 136	З метою розширення асоціативних уявлень учнів, збагачення їх суб'єктивного світосприйняття світовідчуття, спираючись на психолого-педагогічні знання та власний емоційний досвід, використовуючи гармонійне поєднання музики, художнього слова і образотворчого ряду та засоби активізації творчого самовираження дітей у вербальних, художніх і театральних формах за враженням від сприйняття, вміти послідовно і цілеспрямовано розвивати в учнів здатність свідомо сприймати красу довкілля та її художньо-образне відображення у творах мистецтва, виявляючи своє ставлення на рівні емоційно-естетичної оцінки.	ПР. Р.
2. 35. 137	Спираючись на сучасні принципи організації духовної діяльності у навчально-виховному процесі, вміти використовувати виховний та культуротворчий потенціал мистецтва у формуванні в учнів потреб в духовному самовдосконаленні, збагаченні їх емоційно-чуттєвого досвіду через співчуття та співпереживання у процесі освоєння образного змісту художніх творів, активного спілкування з ними.	ПР. Р.
2. 36.	Ознайомлення учнів з особливостями візуального мистецтва, його видами та жанрами.	ПФ.С. 36
2. 36. 138	З метою усвідомлення учнями цілісності художньої картини світу та її історичної еволюції, використовуючи теоретичний зміст історії культури та образотворчого мистецтва, кращі зразки світового і національного мистецтва (музичного, візуального, театального та ін.) та принципи об'єднання і взаємодії різних видів мистецтв, вміти формувати в учнів розуміння спільного і відмінного у різних видах мистецтва, сприяти засвоєнню поняття "візуальне мистецтво" як складової світової культури.	ЗР.Р.
2. 36. 139	На основі знань з історії культури та візуального мистецтва, зокрема про художні стилі, мистецькі напрями та творчу манеру окремих митців вміти розкривати учням специфіку візуального мистецтва як особливого способу духовного виробництва, творчої форми діяльності та сприйняття світу з метою формування у дітей розуміння самоцінності справжніх мистецьких творів, які є виявленням художнього світогляду їх авторів.	ЗР.Р.
2. 36. 140	На основі систематизованих та узагальнених знань з історії та теорії живопису, графіки, скульптури, архітектури та декоративно-прикладного мистецтва, використовуючи навчально-методичні посібники та технічні засоби навчання для ознайомлення дітей із зразками кращих художніх творів світового та українського мистец-	ПР. Р.

	музичних інструментах прості ритмічні звороти, імпровізувати ритмічний супровід до пісень, елементи мелодій, виконувати пластичні рухи під музику, використовуючи основні засоби музичної виразності.	
2. 42. 166	Використовуючи інтонаційний стильовий підхід до аналізу різних музичних жанрів, методи емоційної драматургії, узагальнення, опори на художній контекст, тощо, формувати в учнів уміння здійснювати комплексний підхід до різноманітних видів музичної діяльності на уроці музики, використовуючи необхідні музичні, літературні та візуальні матеріали з урахуванням вікових особливостей дітей та їх індивідуальних можливостей, виховувати бажання грати на музичних інструментах, співати, займатись музичною творчістю, сприяти розвитку музичного смаку, потреби берегти, продовжувати і примножувати музичні традиції свого народу.	ПР. О.
2. 43.	Забезпечення в учнів явлень про хореографічне мистецтво.	ПФ.С.
2. 43. 167	Спираючись на знання з основ хореографічного мистецтва: класичний, народно-сценічний, український, дуєтно-сценічний, історико-побутовий та сучасний танець, використовуючи основи режесури мистецтва балетмейстера, формувати в учнів уявлення про хореографічне мистецтво як можливість вираження емоційного стану людини та про пізнавальну і виховну роль хореографії в житті людей, основні етапи розвитку хореографічного мистецтва.	ПР. О.
2. 43. 168	Спираючись на жанрову основу музичного мистецтва, структурні особливості найбільш розповсюджених музичних жанрів, використовуючи основи композиції різних форм хореографії, вміти забезпечувати в учнів засвоєння знань про основні види танцю (класичний, народний, бальний, сценічний, побутовий, спортивний, естрадний, модерний), складові художньої системи танцю.	ПР. О.
2. 43. 169	Використовуючи знання вітчизняної та зарубіжної музичної літератури, стильових особливостей композиторів різних епох, творів дитячої тематики в класичній та сучасній музиці, на основі володіння прийомами побудови урочів класичного, народно-сценічного, українського, історико-побутового та сучасного танців з урахуванням вікового складу учасників колективу, вміти формувати в учнів уміння виявляти смислове значення елементів музичної мови, добиватися відповідності характеру рухів і музики, володіти елементами класичної школи танцю, народно-сценічних та бальних танців.	ПР. О.
2. 44.	Забезпечення в учнів знань про основи й специфіку театрального мистецтва.	ПФ. Д.
2. 44. 170	Враховуючи специфіку драматургії, її жанрові різновиди, шляхом вивчення драматичних творів та перегляду вистав з метою розширення кругозору учнів, створювати умови для морально-етичного виховання, духовного збагачення та формування етичних смаків.	ПР. О.
2. 45.	Ознайомлення учнів із основною термінологією та специфікою образної мови театального мистецтва.	ПФ.С.
2. 45. 171	Використовуючи знання про театральне мистецтво, під час ознайомлення з різними видами і жанрами драматургії (ляльковий театр, драматичної опери і балету, драми і комедії) забезпечувати розуміння учнями образної мови театру та виразальних засобів у створенні художнього образу.	ПР. О.
2. 46.	Розвиток в учнів елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності.	ПФ.С.
2. 46. 172	Використовуючи словесну дію за допомогою партитури тексту, шляхом створення творчого бачення, ставлення, визначення під-	ПР. О.

	послідовного залучення школярів до вивчення художніх творів, задоволення їх пізнавально-інформативних потреб, формування навичок оцінної діяльності.	
2. 40. 160	На основі знань про активну діалогову природу розуміння мистецтва, про його вплив на свідомість та емоційну сферу людини, а також суспільно-виховну дію, використовуючи експонування художніх творів різних видів і жанрів в репродукціях, знайомство з ними в музеях, галереях та виставках, вміти формувати в учнів комунікативні навички спілкування з творами мистецтва, створюючи підґрунтя для сприймання та осмислення ними емоційної інформації як раціональним шляхом, так і на основі суб'єктивних переживань.	ЗР. Р.
2. 40. 161	Шляхом розвитку в учнів специфічних для художньо-творчого процесу якостей процесу здорового сприймання та навичок розуміння мови образотворчого мистецтва, активізації образних уявлень молодших школярів, що враховують їх підвищену емоційну чутливість, вміти здійснювати педагогічне керівництво художньо-творчим розвитком учнів з метою навчати їх виражати свої почуття, емоції, естетичні переживання та думки мовою візуального мистецтва, спонукати їх до самовираження у власній мистецькій діяльності.	ЗР. Р.
2. 41.	Формування елементів музично-естетичної культури молодших школярів.	ПФ.С.
2. 41. 162	Спираючись на знання музичної спадщини провідних українських митців, використовуючи теорію інтонаційної природи музики, єдності змістово-звукової форми комплексної музичної інтонації, оволодіння комплексом інтегрованих знань з теорії та історії музики для розкриття образного змісту музичного твору, особливостей його музичної форми, здійснювати засвоєння школярами знань та формувати вміння висловлювати особистісно-ціннісне ставлення до творів музичного мистецтва, прослідковувати розвиток музичного образу, інтерпретувати його зміст під час організації та проведення уроків, позаурочної діяльності.	ПР. О.
2. 41. 163	На основі комплексного підходу до різноманітних видів діяльності на уроці музики у молодших класах (вокально-хорової, слухання музики, гри на елементарних музичних інструментах, імпровізації) створювати в учнів уявлення про основні жанри музики, систематизувати поняття учнів про елементи музичної мови, основні засоби музичної виразності (мелодію, ритм, гармонію, темп, лад, тембр, регістр) з метою їх використання в аналізі музичних творів та виконавстві.	ПР. О.
2. 41. 164	Спираючись на опанування основних елементів музичної мови як засобу вираження і осмислення художньо-образної інформації, практичне засвоєння основних музичних понять в процесі сприймання та виконання музичних творів, навчати учнів усвідомлено сприймати фольклор як невід'ємну складову частину національної музичної культури, знати творчість найвідоміших вітчизняних та зарубіжних композиторів, викликати інтерес до різноманітних форм виконавської діяльності (хоровий, ансамблевий та сольний спів, рухи під музику, пластичне інтонування, гра на елементарних музичних інструментах).	ПР. О.
2. 42.	Навчання учнів основним елементам музичної культури.	ПФ.С.
2. 42. 165	На основі інтегрованих знань з теорії та історії музики в процесі відтворення музичних творів згідно з програмними вимогами, використовуючи музичний інструмент, вміти реалізувати виконавський задум, інтерпретувати його в умовах слухання дітьми "живого звучання" та доповнювати грамотним словесним коментарем з метою формування в учнів вміння відтворювати на елементарних	ПР. О.

	тва, підібраних з урахуванням їх вікових можливостей сприймання, вміти забезпечувати учнів знаннями про основні види та жанри візуального мистецтва з метою формування в них уявлень про особливості образної мови кожного з видів та засвоєння спеціальних художніх термінів.	
2. 36. 141	Спираючись на власний досвід роботи над живописними, графічними, скульптурними творами та виробами декоративно - прикладного мистецтва у різних художніх техніках та матеріалах, ознайомлюючи учнів з роботою художника в умовах майстерні та виробництва, вміти давати їм знання про специфіку праці художників з метою формування уявлень про етапність роботи над мистецьким твором: від ідеї до втілення задуму в конкретному художньому матеріалі, про твір мистецтва як засіб творчого самовираження автора.	ПР. Р.
2. 36. 142	Орієнтуючись на знання історії світового та українського мистецтва і українознавства, використовуючи міжпредметні зв'язки, інтеграцію різних видів мистецтв на уроках та в позаурочній діяльності, вміти забезпечувати учнів знаннями про самобутність і своєрідність українського національного мистецтва та його місце у просторі загальнолюдських цінностей з метою засвоєння учнями культурних здобутків нації, формування почуття відповідальності за їх збереження, виховання поваги до національного мистецтва.	ПР. О.
2. 37.	Забезпечення знань учнів про основні навчальні елементи, матеріали та техніки образотворчого мистецтва	ПФ.Д.
2. 37. 143	Вміти забезпечувати знаннями про основні навчальні елементи образотворчого мистецтва: лінію, форму, об'єм, простір, колір, композицію, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів та дотримуючись ряду методичних принципів, що відповідають специфіці мистецтва, з метою оволодіння дітьми закономірностями побудови реальної форми предметів та передачі їх об'єму, методами передачі глибини простору та законами перспективи, властивостями композиційної побудови та її художніми засобами, основами кольорознавства та законами колірної гармонії.	ЗР. Р.
2. 37. 144	Застосовуючи цілеспрямоване спостереження та аналіз просторових і колірних явищ в навколишній дійсності та знання про закономірності їх передачі в малюнках, особливості формотворення на площині та в об'ємі, властивості різноманітних художніх матеріалів, вміти організувати та здійснювати навчальну роботу учнів на уроках та в позаурочний час з набуття ними досвіду втілення власного композиційного задуму за допомогою різних художніх засобів, відтворення у малюнках умовної глибини простору, передачі реальної форми та об'єму предметів, широкого використання кольору у різних видах художньої діяльності.	ЗР. Р.
2. 37. 145	На основі знань про виражальні можливості основних навчальних елементів образотворчого мистецтва (лінії, форми, об'єму, простору, композиції, кольору) та спираючись на психологічні і вікові особливості сприймання учнів 1-4 класів, вміти використовувати різноманітні художні засоби для навчання їх втіленню емоційно-сміслового задуму композиції за допомогою різних способів передачі, трансформації та модифікації форми, свідомого використання виражальних можливостей лінії, кольору, їх декоративної виразності.	ЗР. Р.
2. 37. 146	Вміти використовувати художньо-образну мову художніх матеріалів та різноманітних художніх і пластичних технік на заняттях образотворчим мистецтвом з метою формування в учнів уявлень про їх виражальні можливості, набуття певної свободи вираження у власній творчості та підвищення її продуктивності у різних видах	ПП. Р.

	художньої діяльності.	
2. 37. 147	На основі знань з вікової психології, дидактичних принципів, власного практичного досвіду сприймання та образотворення, вміти підбирати і виготовляти на достатньому професійному рівні змістовну емоційно забарвлену наочність у відповідності до вікових особливостей сприймання учнів і використовувати її на уроках з метою більш глибокого усвідомлення дітьми навчального матеріалу про основні навчальні елементи образотворчого мистецтва, забезпечення його образного сприйняття, розвитку художнього, конструктивного, просторового та колірною мислення учнів.	ПП. Р.
2. 38.	Навчання учнів виконанню різних видів практичних робіт з образотворчого мистецтва	ПФ.С.
2. 38. 148	З метою формування в учнів правильних уявлень про види і способи образотворчої діяльності, унаочнення навчального матеріалу та забезпечення його образотворчого сприймання учнями під час пояснень, спираючись на теорію образотворчого мистецтва і власний практичний досвід роботи з різними художніми матеріалами, вміти виконувати на площині та в об'ємі з натури, по пам'яті та за уявою спрощені, схематизовані зображення різноманітних форм і явищ, показувати їх конструктивну будову, етапи роботи над композицією та прийоми її виконання.	ЗР. Р.
2. 38. 149	У зв'язку з необхідністю навчати учнів самостійно виконувати навчально-репродуктивні роботи на площині і в об'ємі вміти здійснювати цілеспрямоване педагогічне керівництво художньою діяльністю дітей з натури і за зразком, забезпечуючи посилене створення ними зображень на основі передачі різноманітних якостей форми, кольору, простору та композиції, застосовуючи обумовлені віком учнів прийоми і методи навчання, зразки репродуктивної діяльності художників-професіоналів та учнівські роботи, демонстрацію схематичного зображення форм і композиції, пояснення щодо використання певних художніх прийомів.	ЗР. Р.
2. 38. 150	Спираючись на знання з методики образотворчого мистецтва та досвід у художньо-практичній діяльності, вміти відповідно до теми і мети уроку, а також віку учнів обирати найбільш оптимальні форми і методи роботи, використовуючи широкий спектр художніх матеріалів, технік і прийомів у їх образотворчій діяльності з метою навчати учнів виконувати творчі роботи у реалістичному ключі та в декоративній манері на площині і в об'ємі.	ЗР. Р.
2. 38. 151	Спираючись на знання з методики образотворчого мистецтва, методичну літературу та власний практичний досвід, застосовуючи демонстрацію наочного матеріалу, вміти використовувати величезні навчальні та виховні можливості різних видів образотворчої діяльності на заняттях з образотворчого мистецтва на основі широкого спектру художніх матеріалів і технік, ефективних засобів, способів і технологій створення художньо-декоративних творів та просторово-конструктивних виробів з метою практичного опанування учнями мовою візуального мистецтва	ЗР. Р.
2. 38. 152	На основі загально-педагогічних вимог та оцінювання результатів образотворчої діяльності учнів на площині і в об'ємі, з метою досягнення навчальної та художньо-розвиваючої цілей оцінки продукту дитячої творчості вміти здійснювати аналіз і оцінювання різних видів учнівських практичних робіт з образотворчого мистецтва спільно з учнями, використовуючи відповідні форми, методи та прийоми роботи.	ПР. Р.

2. 39.	Формування в учнів знань про художній образ творчого мистецтва	ПФ. Д.
2. 39. 153	Враховуючи сучасні тенденції якісно-змістових змін у викладанні образотворчого мистецтва, коли художній образ стає основою творчої та художньо-оцінної діяльності молодших школярів, з метою набування ними досвіду бачити художній образ в навколишньому та художніх творах, усвідомлювати його роль в образотворчому мистецтві, вміти формувати в учнів навички емоційно-естетичного сприймання і оцінювання художнього образу шляхом особистісно-емоційного освоєння як художньої інформації, так і навколишнього.	ЗР. Р.
2. 39. 154	Спираючись на знання в галузі теорії та історії візуального мистецтва, матеріали шедеврів світового образотворчого мистецтва та сучасних як українських, так і зарубіжних творів, на кращі зразки народної творчості, вміти забезпечувати розуміння і засвоєння дітьми значення різноманітних засобів виразності у створенні художнього образу у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.	ЗР. Р.
2. 39. 155	Спираючись на власний практичний досвід як оцінної, так і художньої діяльності, використовуючи інші види мистецтв (літературні та музичні твори, театралізовані дійства, художню фотографію та ін.), вміти організовувати художню практичну роботу учнів на уроках так, щоб сприяти їх творчій самореалізації шляхом набуття досвіду у самостійному створенні виразного художнього образу в різних видах, жанрах та напрямках образотворчого мистецтва, використовуючи широкий спектр художніх матеріалів та технік.	ЗР. Р.
2. 40.	Формування вмінь аналізу, інтерпретації та оцінювання творів образотворчого мистецтва, їх художньо-естетичного значення	ПФ.Д.
2. 40. 156	Виходячи з розуміння ролі візуального мистецтва у культурному житті суспільства та його впливу на розвиток особистості, з теорії образотворчого мистецтва і психології сприймання художніх творів, вміти на основі емоційного та інтелектуального осягнення мистецького твору проводити аналіз і оцінку його виразно-смісловної мови, розкриваючи емоційно-образний та естетичний зміст твору з метою підготовки до організації сприймання мистецтва учнями, формування у них художнього світогляду, вдосконалення їхніх мистецьких запитів і смаків.	ЗР. Р.
2. 40. 157	Спираючись на нові підходи до осягнення духовних цінностей мистецтва, на знання з психології сприймання художніх творів, теорії та історії мистецтва, використовуючи кращі зразки мистецької спадщини та активно-діалогову форму педагогічної взаємодії з учнями, вміти створювати відповідні мови для глибокого розуміння учнями художньо-естетичних цінностей візуального мистецтва на основі цілісного сприйняття творів, що ґрунтується на співпереживанні, творчому осмисленні, оцінці та інтерпретації їх змісту.	ЗР. Р.
2. 40. 158	Використовуючи знання з дидактики, історії та теорії образотворчого мистецтва та дитячої вікової психології, вміти проводити заняття із ознайомлення з мистецькими творами, обираючи такі форми, методи, прийоми та засоби, що відповідають віковим особливостям дитячого сприймання та урізноманітнювати їх з метою створення оптимальних умов для засвоєння знань про історію візуального мистецтва, розуміння його ролі у житті суспільства, збагачення дітей термінологічним та лексичним запасом.	ЗР. Р.
2. 40. 159	На основі власних знань з історії та теорії образотворчого мистецтва та використання його кращих зразків, вміти забезпечувати учнів знаннями про твір образотворчого мистецтва як засіб візуальної комунікації шляхом цілеспрямованого, систематичного та	ЗР. Р.